RAGIP PAŞA
2272

78

وقف
T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP PAŞA KÜTÜPHANESİ
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı 2272
109

كشف المعالى شرح بدأ الامالى

باب والاى مشيخت علياده تدقيق مؤلفات شرعيه مجلسندن
فى ٥ جمادى الآخر سنه ١٣٢٨ تاريخيله طبع و
ونشرينه رخصت
ويرلمشدر

مؤلفى صدوردن السيد الحاج محمد شكرى ابن احمد عطا
دامادكلنبه وى
غفرلهم

كتابك آخرينه خطا صواب جدولى الصاق اولنمشدر

درسعادتده چادرجيلرده مطبعهٔ ابراهيم افندى زاده على رائف

نومرو ٥٥٦
R-4
2623
راغب پاشا

2272

دیباجه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله حمداً لا انقضاء له وحسبی الله اذ لا ربّ الّا هو والشكر لله الذی وفقنا دیناً مبیناً یرضاه وارشدنا بآیاته البيّنات معرفة التوحید واحكامه والصلوة والسلام علی حبیبه محمّد ارسل الی كافة الناس ولا نبیّ بعده وعلی آله واصحابه الكرام باسرهم عشاقه واصدقائه بعدما وجب علینا عرض واخطار اولنور كه علم توحید وعقائد اجلّ علوم در زیرا اقدم فضائل انسانیه معرفت توحید وحسن اعتقاد در فلهذا بو علم جلیله دائر امام همام اعظم رضی الله عنه خالق اللوح والقلم فقه اكبر نام عالیسیله بر كتاب وجیز ونفیس تألیفاً یدوب عالم اسلامه اهدا وكتاب مستطاب مذكوراسلافی علما ومشایخ فضلا علیهم رحمة ربّنا الاعلی جانبلرندن شرح وتبیین ایدلمش وبعده علم جلیل مذكوره متعلق منثور ومنظوم تألیفاً بذل همم عالیه ایله نیجه نیجه كتب نافعه میدانه كلمش اولدیغی كبی قصیدهٔ بدء الامالی نامیله مشهور اولوب عقائد صحیحهٔ اهل سنّتی جامع اولان منظومهٔ قاضی سراج الدین علی ابن عثمان الاوشی علیه رحمة الباری

تألیف وتنظیم ایتمش واثر مذكور عربی وتركی شروح ایله شرح وتفهیم اولنمشدر علم توحید وعقائد اساساً اصل العلوم اولان قرآن عظیم الشان ایله احادیث جلیلهٔ نبویّه دن استنباط وتدوین اولنوب صوكرالری ایجاب حال وزمان اوزرینه فلسفیات والهیاتدن بعض مباحث دخی علم مذكوره الحاق اولنه رق عقائد اهل سنّته مخالف جهتلری رد وتخطئه وعلم مبحوث عنه (علم كلام) تسمیه قلنمشدر بو منظومه دخی اولوجهله علم كلامدن باحث اولوب بو عبد قلیل البضاعه السیّد محمد شكری بن احمد عطا غفر لهما یكرمی بش سنه مقدم كتاب مذكوری شروح قدیمه دن امام رضی الدین وشارح فقه اكبر علی القاری علیهما رحمة الباری حضرتلرینك یازمش شرحلرینی مطالعه سندن اختصاراً اقتطاف وفوائد مناسبه درج وارداف ایدرك لسان عثمانی اوزره شرحه مباشرت وتسویدا ایتمشیدم بحمده وكرمه تعالی بعده مكهٔ مكرمه مولویتنه مأمور اولوب اكمالی وقت مرهوننه متوقف قالمشیدی تعدد شروح محسناتدن معدود اولمغله برابر صاحب اثر وشارحلرینه وبالتبع بو عبد عاجزه وسیلهٔ یاد رحمت اولور امیدو رجاسیله مسودات مذكوره تبییض ایتدیرلدی كشف المعالی شرح بدء الامالی تسمیه قلندی قالدیكه آثار بشر قصور وخطادن غیر خالی اولمغله اصحاب فضل وعرفانك حسن نظرلرینه نائلیتی مأمول ومستدعادر

قصیدهٔ امالی شرحی

بسم الله الرحمن الرحیم

یقول العبد فی بدء الأمالی ❊ لتوحید بنظم کاللآلی

اشبو قصیدهٔ بدء الأمالینك ناظمی مرحوم قاضی سراج الدین علی بن عثمان الاوشی علیه رحمة ربنا المتعالی ابتداء نظمنده ذات باری تعالینك اسمی وحمد وثناسنی تلفظ ایتمکله اکتفا ایلدی ❊ بعده ناظم مرحوم رب العالمین اولان الله تعالی وتقدس حضرتلرینك وحدانیت الهیه سنی تذکیرا ونعمت جلیلهٔ عبودیتی تحدیثا نفسنی عبودیتله وصف ایلدی ❊ زیرا عبد لفظی اشرف اسماء بنی آدمدر ❊ حتی قرآن کریمده استعیذ بالله ❊ الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب ❊ بیورلدی عبد منزل علیه خاتم رسل وانبیا حبیب الله العلی الاعلی پیغمبرمز علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلریدر ❊ اشهد ان لا اله الا الله ❊ واشهد ان محمدا عبده ورسوله کلمهٔ طیبهٔ شهادتنده دخی اولوجهله در ❊ عبودیت وعبادت دنیاده کافهٔ عباده فرضدر ولازم

ملزوم قیلنمشلردر ❊ بینلرنده شو وجهله فرق وار درکه (عبودیت عبادتدن اقوادر) ❊ زیرا عبودیت جناب حقك حکمنه رضادر (عبادت) الله تعالی حضرتلرینك راضی اولدیغی شیئی یشلمك وقوللق ایتمکدر وعبادت دنیاده فرض اولوب آخرتده ساقط وعبودیت دنیا وآخرتده غیر ساقطدر (امالی) املا نك و(لآلی) لؤلؤك جمعیدر (توحید) اخطار اولنور که اولا عبد اوزرینه واجب اولان وحدانیت الهیه یی یعنی الله تعالی حضرتلری بر در شریك ونظیری یوقدر ❊ دیو لسان ایله اقرار وقلب ایله تصدیق ایتمکدر ❊ تصدیق قلبی امر باطن ومقصود بالذات در لکن انك اوزرینه بناء احکام ممکن اولمدیغی جهتدن تصدیق قلبی یه اماره اولمق اوزره شرع شریف اقرار باللسانی ایجاب ایتدردی ❊ بدء الامالی لفظنده بدء ابتداء معناسنه در بوراده موضع ابتدا دیمکدر امالی مصدر اولان املاء لفظنك جمعی واملاء مصدر بمعنی المفعول طریقیله مملی ومکتوب معناسنه در وکذلك نظم طریق مزبور ایله منظوم معناسنه در بو صورتده معنی باری تعالی یی توحیدی اکلاتمق ایچون اینجولر کبی منتظما ذکر ایلدیکی ابیات ایله مکتوبات ابتداسنده عبد الاله الخلق الخ منظومه سنی تلفظ ایدر ❊ اشبو معنی بدء الامالی لفظنده اضافت معناسی اعتباریله در ❊ اما بدء الامالی لفظی منظومه نك اسمی اولدیغی صورتده معنی ماخوذ معنای بیت توحیده مخصوص امالی کتابنك بدئنده عبد اوشی اینجولر کبی دیزلمش نظمیله سویلر

خلاق کائنات اولان ذات واجب الوجود حضرتلرینك الوهیتنده وتدبیر عالم وخلق وایجاد واستحقاق عبادت کبی خواص الوهیتنده شریکی اولمدیغنی اعتقاد وذات الهیه یی اذهان وافهامده تصور واوهامده تخیل اولنان هر بر شیدن تجرید در

بدء الامالی تسمیه ایلدیکی منظومه ده (عبد) اله الخلق الخ منظومه سنی ایدر ❊

اِلٰهُ الْخَلْقِ مَوْلَانَا قَدِيمٌ ۞ وَمَوْصُوفٌ بِاَوْصَافِ الْكَمَالِ

ایشته ناظم حضرتلری علم کلام ایله توسیم اولنان و علم توحیده منسوب ومتعلق اولان اشبو رساله منظومه‌یی شو بیت ایله حسن ابتدا ایلدی (معنا بیت جمیع خلقك معبودی اولان مولامز قدیم و اوصاف کمال ایله موصوفدر (اِلٰهَ) معبود بالحق معناسنه وخلق مخلوق معناسنه در (مولا) سیّد ناصر مربّی معنالرینه کلور ۞ کتب عقائدده بیان اولندیغی وزره قرآن عظیم الشّان ادلهٔ توحید ایله مشحوندر (وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ) الایه (فَاعْلَمْ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) ایتلری توحیدك دلائل قطعیهٔ نقلیه سندندر (لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) کلمهٔ جلیلهٔ توحیدینك معناسی کندوسنه عبودیته مستحق هیچ برشئ یوقدر انجق الله تعالی حضرتلری مستحق هر برشیدن مستغنی وهر برشئ ذات الوهیتنه مفتقر دیمکدر ۞ جمیع اقوام وامم توحید ربوبیتی معترفلردر ۞ حتی سورهٔ عنکبوتده (وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ) وسورهٔ زخرفده (وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۞ وَقَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ) آیات بیناتی بوخصوصه براهین ساطعه در ۞ ادلهٔ توحیددن بریده (لَوْ كَانَ فِيهِمَا اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا) آیتکریمه‌سی اولوب دلیل تمانع اوله رق قطعی اجماعیدر ۞ انسانلرده فکر

وقف

ونظرك پك پارلق اولدیغی شو عصرده الٰهیونه نسبتله فئهٔ قلیله حکمنده بولنان طبیعیون (صانع) انجق حرارت برودت رطوبت یبوست اولمق اوزره درده منقسم زعم ایلدکلری کبی افلاکیون دخی سبعهٔ سیاره در زعم ایلمشلردرکه بونلرك بطلانی عقلاً ونقلاً ظاهردر بلکه کرهٔ ارض وسما ومافیهما الله تعالی حضرتلرینك قدرت بدیعه‌سیله مخلوق اولوب احکام فلکیه واجرام سماویه برصانع ازلی وبرمسبب حقیقینك ارادهٔ کلیهٔ قاهره‌سیله اجرای تأثیرات ایدر ۞ ادلهٔ عقلیه حقنده امام همام اعظم حضرتلرینك وبعض عارفینك بیانات حقیقت بیناتلرینك تحقیقات وتفصیلاتی واسط کتابده (وما عذر لذی عقل بجهل) بحثنده مشاهده اولنه جقدر ۞ والحاصل توحید اهل ایمان الله تعالی حضرتلری ذاتنده احد صفاتنده واحد مصنوعاتی خالقدر دیو قلب ایله تصدیق ولسان ایله اقرار وتحقیق ایلمکدر ۞ وبویله اهل ایمان حقنده جناب فیاض مطلق حضرتلری (اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ) آیت جلیله‌سیله تبشیر عظیم بیوردی ۞

هُوَ الْحَيُّ الْمُدَبِّرُ كُلَّ اَمْرٍ ۞ هُوَ الْحَقُّ الْمُقَدِّرُ ذُو الْجَلَالِ

ناظم حضرتلری مصراع اول ایله (هُوَ الْحَيُّ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) (هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ) (وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ) (يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ اِلَى الْاَرْضِ) آیات بیناتنه ومصراع ثانی ایله (اِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ) ۞ ویبقی

فی المصباح دبّرت الامر تدبیرا فعلته عن فکر ورویة اه

وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ※ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
آيتلرينه اشارت ايدر (مفردات راغبده واجب الوجود تعالى حقنده هو
حى ديلديكى تقديرده معنى لا يصح عليه الموت كنديسنه موت جائز اولمز
ديمكدر ديو (حيات) صفات ذاتيه دندركه جناب حق حيات ازليه ايله
حيدر (مدبر) فاعل بالبصيرة لا بالغفلة ديمكدر (حق) الحق بو مقامده
ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ (و) فَذَلِكُمُ اللهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ قول شريفلرنده
اولديغى وجه ايله حكمتك مقتضاسى اولان امر سببيله شئ ايجاد ايدن ذات
معناسنه در ※ تفصيل استيان مفردات راغبه مراجعت ايتسون (مُقَدِّر)
تقدير قدرت ويرمك وتقويت ايتمك واقتضاء حكمت حسبيله اشيايى
وجه مخصوص ومقدار مخصوص اوزره قيلمق معناسنه در ※ كذا فى المفردات
(معناى بيت) جناب رب العالمين حيات ازليه ايله حى كنديسنه موت
جائز دكلدر هر امرى تدبير ايديجيدر بصيرتله ايش ايشلر غفلتدن منزهدر
حق حكمت الهيه سنك مقتضاسى اولان شئ سببيله ايجاد ايديجيدر ※
قدرت ويريجى وتقويت ايديجيدر وحكمتنك اقتضاسى حسبيله وجه مخصوص
ومقدار مخصوص اوزره اشيايى جاعلدر جلال يعنى عظمت صاحبيدر

مُرِيدُ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ الْقَبِيحِ ※ وَلَكِنْ لَيْسَ يَرْضَى بِالْمُحَالِ

(مريد) اراده ايديجى معناسنه اولوب اراده صفات ذاتيه دندر اراده
ذات جل واعلا حقنده بر ايشك ايشلنمسى ياخود ايشلنمامسى لايق

اولمسيله حكم ايتمكدر كذا فى مفردات الراغب ※ قبيح ※ شره صفت
كاشفه در (محال) ضم ميم ايله خارجده وجودى تقدير ممكن اولميان
شيدر ※ لكن بو مقامده صوابدن بعيد معناسنه در كفر ومعصيت كبى
زيرا حق تعالى حضرتلرى بونلره راضى دكلدر ※ حاصل معناى بيت) جناب
حق مشيت واراده الهيه سيله خير وشرى خلق ايديجيدر لكن شره اصلا
راضى اولمز ※ اشبو بيت ده ردًّا على المعتزله افعال عبادك مخلوقات
الهيه ده داخل اولديغنه اشارت واردركه معتزله (إِنَّ الْخَيْرَ مِنَ اللهِ) و
(الشَّرَّ مِنَ الْعَبْدِ) ديمشلر ※ بز اهل سنت وجماعت ديرزكه اوت البته شر
وقبيح عبددن ظاهر اولور ※ لكن الله تعالى حضرتلرى عبدك كسبى سببيله
خلق ايدر خالق ومريددر ※ لكن شره راضى دكلدر سورهٔ يونسده (كَذَلِكَ
نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ) قول شريفنك تفسيرنده الله تعالى حقدن باطله
تجاوز ايدنلرك قلوبى اوزرينه طبع وختم ايدرز معناسنى متعاقب افعال
عبادك قدرت الهيه ايله وقوعلرى اختيار وكسبيله وقوعنه بو قول ربانى
دليل اولديغى بيان اولنور وهر حالده عبد خير وشرى اتيانه مجبور اولميوب
مختاردر وجناب حقك ملكنده خير وشر انجق مشيت الهيه سيله جارى
اولديغنه (وَمَا تَشَاؤُنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللهُ) ※ آيت جليله سى دليل قطعيدر
فقط بنه مذهب اهل سنته كوره فعل خيرى جناب خالقدن رجا وسوء فعلدن
ناشى خوف واتقا ايتمليدر وترك خوف ورجا ده اسقاط عبوديت وتقويت

ربوبيت واردر ❁ بوايسه مخل ايمان واسلامدر

صفاتُ اللهِ لَيسَتْ عَينَ ذاتٍ ❁ وَلا غَيراً سِواهُ ذا انفِصالِ ❁

صفات الله صفات الذات ❁ وصفات الافعاله شاملدر (معناى بيت)
صفات الله نه ذات الوهيتنك عينى ونه ده غيريدر ❁ مذهب اهل سنت
بودر (سواه) كلمه سى تأكيد ايچون غير كلمه سندن بدلدر (ذا انفصال
جمله سى بو مقامده غيريت ايله مراد صفتك ذاتدن انفصالى ممكن اولمق
معناسنه اولان غيريت اصطلاحيه اولديغنه اشارت اولوب غيريت
لغويه معناسنه دكلدر ❁ زيرا ذات ايله صفات بيننده تغاير لغوى ظاهردر
حاصلى صفات الهيه عين ذات اولمادى ❁ زيرا صفت موصوفك عينى اولماز
غيريده دكلدر ❁ زيرا صفات الله ذات الوهيتنده ازلا وابدا منفك اولماز
لكن مخلوقاتك صفاتى ذاتلرينك عينى اولميوب غيريدر يعنى انفكاكى ممكن وشايندر

صِفاتُ الذاتِ وَالافعالِ طُرّاً ❁ قَديماتٌ مَصُوناتُ الزَوالِ

صفات ذاتيه ❁ جلالت ❁ كبريا ❁ حيات ❁ علم ❁ قدرت ❁ ارادت
❁ كلام ❁ بونلر بالاجماع صفات قديمه در ❁ صفة فعليه (تكوين)
دركه ❁ خلق اشياء ❁ رزق احياء ❁ ابداء ❁ انشاء ❁ احياء ❁ افناء
❁ انبات ❁ انماء ❁ وبونلرك امثالى ايله تعبير اولنمشدر ❁ بونلر دخى
ائمهٔ حنفيه عندنده قديم وذات الله ايله قائمه در ❁ معناى بيت ❁ جميع
صفات الهيه ازليه وابديه اولهرق قديمات وزوال وفنادن محفوظاتدر

ذات ايله صفت بيننده فرق شودركه ذات بالاستقلال تصورى ممكن
اولان شيدر ❁ صفت بالاستقلال تصورى ممكن اولميوب تبعا تصورى
ممكن اولان شيدر ❁

نُسَمّي اللهَ شَيئاً لا كَالاَشياءِ ❁ وَذاتاً عَن جِهاتِ السِّتِّ خالِ

معناى بيت ❁ بز اهل سنت الله تعالى حضرتلرينه موجود معناسنه اولان
شئ تسميه ايده رز ❁ لكن سائر اشيايه مشابهتدن منزهدر ❁ وكذلك
الله تعالى حضرتلرينه ذات تسميه ايده رز لكن سائر ذوات كبى جهات ست
صاحبى دكل بلكه حق جل وعلا جهات ستدن خالى بر ذاتدر بو بيتده (شئ)
كلمه سى موجود معناسنه در ❁ زيرا الله تعالى حضرتلرى واجب الوجود
مخلوقاتى ممكنة الوجود در ❁ ذات واجب الوجود حضرتلرينه موجود
معناسنه اولان شئ اطلاقنك جوازينه دليل ❁ قُل اَىُّ شَىءٍ
اَكبَرُ شَهادَةً قُلِ اللهُ ❁ آيت جليله سيدر كتب كلاميه ده بيان اولنديغى
واخوان اهل عرفانه خفى اولمديغى اوزره كائنات يعنى عوالم غير محدوده
بى نهاياته نسبتله اوفق برشئ اولان شو كرهٔ ارضى كمال عظمت وكبريا
اصلا نظير ونهايت اولميان حضرت خلاق خير تبخش عقول اولان اسلوب
عجيب وترتيب غريب اوزره خلق وايجاد ايلدى ❁ عقل بداهةً حكم
ايدركه برشئ موجود اولمازايسه او شئ موجد اوله ماز ❁ زيرا ايجاد
فرع وجود در ❁ وَفِى الاَرضِ اياتٌ لِلموقِنينَ ❁ وَفى اَنفُسِكُم اَفَلا تُبصِرونَ

آيات جليله سى حكم جليلنجه كائناتده عجائب خلقته وبدايع فطرته
ومخلوقات وموجوداتده كى احوال واسرار عجيبه يه وعلى الخصوص
هرشيدن اولا انسانك فطرتنده كى قدرت بديعه وحكمت بالغه يه
نظر اولنيجه البته بر صانع مدبر وحاكم مقدر اولديغنه جزم وحكم
اولنور ⁘ هر زمان بدايع قدرت الهيه يه عطف نظر امعان وفقط
حقيقت الهيه ده اتعاب فكردن اتقا ايتمليدر ⁘ حتى عليه الصلوة
والسلام افندمز حضرتلرى ⁘ تَفَكَّرُوا فى آلاءِ اللهِ وَلَا تَفَكَّرُوا فِى اللهِ ⁘
بيورمشلردر ⁘ بناء على هذا كائناتك زير وبالاسنده آثار قدرت ورحمت
الهيه يه نظر ايله حد واحصادن بيرون اولان نعم وآلاء سبحانيه يى
تفكر ايله ايفاى وجيبهٔ شكر ومحمدت واجراى شريطهٔ عبوديت ايدرز
جناب خلاق لم يزل جهاتدن منزهدر ⁘ اما وقت دعاده اللريمزى
سمايه رفع وتوجيه ايتمك انبياء عظام صلوات الله على نبينا وعليهم
حضراتنك سنن وادابلرى اوزره تعبددر ⁘ نته كيم نمازده كعبهٔ
شريفه يه توجه وسجده ده يراوزرينه وضع جبهه ايدرز ⁘ وَهُوَ
الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ⁘ آيت جليله سى الله تعالى حضرتلرى جميع عبادينك
اقتدارلرى فوقنده قهر وغلبه يه مالكدر معناى شريفى ايله مفسردر
وَهُوَ الَّذِى فِى السَّمَاءِ اِلٰهٌ وَفِى الْاَرْضِ اِلٰهٌ ⁘ آيت كريمه سى دخى آثار ربوبيتك
يعنى اوامر واحكام الهيه نك ارض وسماده ظهورى جوهر مضمونيله

مفسردر كه ذات الوهيتى فوق وتحت وسائر جهاتدن تنزيه اولنور ⁘

وَلَيْسَ الْاِسْمُ غَيْرًا لِلْمُسَمّٰى ⁘ لَدٰى اَهْلِ الْبَصِيرَةِ خَيْرِ آلِ

معناى بيت) خير آل اولان اهل بصيرت عندنده اسم مسمانك غيرى دكلدر
اهل بصيرت نور قلب اهلى (وخير آل) عليه الصلوة والسلام افندمز
حضرتلرينك خير آلى ديمكدر دكلدر ⁘ كتب كلاميه ده بيان اولنديغى اوزره
اهل بصيرت يعنى اهل سنت عندنده اسم ومسمى برشيدر حتى (سَبِّحِ
اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰى ⁘ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ ⁘ آيت جليله لرى اسم مسمانك غيرى
اولمديغنه دليلدر كه تسبيح وتنزيه انجق ذات واجب الوجود ايچون اولور
اسم ايچون اولماز ⁘ ناظم حضرتلرى بو بيتله معتزله نك اسم مسمانك
غيرى اولديغنه دائر اقواللرينك مردود ديكنى بيان ايدر ⁘

وَغَيْرَانِ الْمُكَوَّنُ لَا كَشَيْئٍ ⁘ مَعَ التَّكْوِينِ خُذْهُ لِاِكْتِحَالِ

غيران ⁘ غير ⁘ كلمه سنك تثنيه سيدر ⁘ مكوّن ⁘ اسم مفعول اولهرق
موجود ⁘ تكوين ⁘ مصدر اولهرق ايجاد معناسنه كلوب شيأن متغايراندر
زيرا سبب مسببك وفعل متعلقك غيريدر ⁘ لا كشيئ ⁘ يعنى مكون ايله
تكوين شيء واحد اولميوب بينلرنده مغايرت واردر ⁘ ناظم حضرتلرى (خذه
لاكتحال) جمله سيله بو كلام حقيقت التسامى عماجهلدن تنوير عيون بصيرت
ايچون كحل منزله سنده قيلدى بونده نكته ايسه معتزله نك تكوين ايله مكون
شيء واحد اولديغنه دائر ذهاب وقوللرينى رد وجرحدر ⁘ خلاصهٔ معناى بيت

مکون ایله تکوین شیٔ واحدا ولمیوب بری موجود دیکری ایجاد معناسنه در
بو کلامی عین بصیرتک اکتحالی ایچون اخذ وحفظ ایله دیمکدر ؞ علمای حنفیه
عندنده (تکوین) معدومی عدمدن باعتبار المبدأ ایجاد واخراج معناسنه
اولوب ازلیدر ؞ زیرا خالق مطلق حضرتلرینک صفتیدر (مکوّن) حادثدر
چونکه مخلوقک صفتیدر

وَمَا اِنْ جَوْهَرٌ رَبِّي وَجِسْمٌ ؞ وَلَا كُلٌّ وَبَعْضٌ ذُو اشْتِمَالِ

جوهر) جزء متحیزدرکه تجزّی قبول ایتمز (جسم) ایکی ودها زیاده جز
لردن ترکب ایدن متحیزدر ؞ وتعریف آخرله جسم قابل قسمتدر (کل) اجزاء
محصوره دن ایکی ودها زیاده جزلردن ترکب ایدن جمله نک اسمیدر (بعض
کند وسندن وغیریسندن کل ترکب ایدن جزئک اسمیدر (معنای بیت
ربم تعالی وتقدس حضرتلری جوهر وجسم وکل وبعض دکلدر ؞ ناظم
حضرتلری بو بیتده بعض صفات سلبیه یه اشارت ایلدی ؞ شویله که الله
تعالی حضرتلری نه جوهر ونه ده جسمدر نه کل ونه ده بعضدر ؞ ایشته
صفات سلبیه جوهریت جسمیت کلیت وجزئیت وسائره درکه جناب
واجب الوجود حضرتلرندن سلب اولنور

وَرَبُّ الْعَرْشِ فَوْقَ الْعَرْشِ لٰكِنْ ؞ بِلَا وَصْفِ التَّمَكُّنِ وَاتِّصَالِ

رب العرش) اعظم مخلوقات ومحیط موجودات اولان عرشک خالق
ومالکی دیمکدر نته کم رب الکعبه ورب جبریل دینلور (معنای بیت)

عرش اعظمک خالقی جناب واجب الوجود حضرتلری عرش اوزرینه عالیدر
لکن وصف تمکن واتصال اولمیه رق کمال علویتله متعالیدر ؞ حضرت ناظم
بو بیت ایله (اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى) آیت جلیله سنه اشارت ایدرکه الله تعالی حضرتلرینک
فرمانی عرش اوزرینه مستولی اولدی کوکلرده اولان مبتدعات ویرلرده کورینن
مخترعات وآره لرنده اولان عناصر وتحت ارضده بولنان کافهٔ موجودات
او خالق متعالینک مخلوق ومملوکیدر ؞ معناسنی متضمن اولان آیت جلیله
مذکورده استوانک معناسی بلا وصف الاستقرار ولا نعت الاتصال استیلا
واستعلادر ؞ وبوندن مقصد خالق الارض والسما حضرتلرینک علو عظمتی
اولوب علو مکان دکلدر ؞ جناب حق عرش اعظمی کمال عظمت وقهر وغلبه ولایتنی
اظهار ایچون خلق وتکوین بیوردیکه (وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ) قول کریمندن
دخی ظاهردر ؞ شاعرک (قَدِ اسْتَوٰى بِشْرٌ عَلَى الْعِرَاقِ ؞ مِنْ غَيْرِ سَيْفٍ وَدَمٍ
مُهْرَاقِ ؞ بیتنده دخی استوی استیلا معناسنه درکه قلیچ چکمکسزین قان
دوکمکسزین عراق اوزرینه قهر وغلبه واستیلا ایلدی دیمکدر ؞ ذکر اولنان
ایکی آیت جلیله کبی متشابهاتده تأویل مذهب خلفدر اما مختار سلف
عدم تأویل وجناب حقه تفویضدر حتی امام مالک حضرتلری سائل البیانه
بو یکی آیت کریمه ده (الاستوا معلوم والکیف مجهول والسؤال عنه بدعة
والایمان به واجب) دیدی امام همام اعظم حضرتلری ده بو رأیی اختیار ایلدی

وَمَا التَّشْبِيهُ لِلرَّحْمٰنِ وَجْهاً ※ فَصُنْ عَنْ ذَاكَ اَصْنَافَ الْاَهَالِى

جناب حقه مخلوقاتدن هيچ برشئ هيچ بروجهله ذاتاً وصفةً مشابه اولميوب شريك ونظيردن منزه اولديغنى ناظم حضرتلرى بطريق التسبيح تنبيه ايدر بوراده اصناف اهالى اهل سنّت منسوباتندن اولان صنفلردر (خلاصهٔ معناى بيت) حق سبحانه وتعالى حضرتلرينى مخلوقاتدن برشيئه تشبيهده هيچ بروجه معقول وطريق مستحسن يوقدر ※ ايمدى اى اهل سنّت اعتقاد فاسددن ذهنلرى حفظ ايديكز ديمكدر ※ بو بيتده (لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ※ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ) آيت جليله لرينه تلميح واردر ※ والحاصل واجب الوجود حضرتلرى تماثل اجسام واعراضدن عقلاً وشرعاً منزهدر

وَلَا يَمْضِى عَلَى الدَّيَّانِ وَقْتٌ ※ وَاَحْوَالٌ وَاَزْمَانٌ بِحَالِ

كتب شرعيه ده بيان اولديغى اوزره (ديّان) اسماء الهيه دن اوله رق جزا معناسنه اولان ديندن مأخوذ مجازى ديمكدر كه دين جزا معناسنه ده كلور وجزا مجازات ومكافاته شاملدر (مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ) آيت كريمه سنده (كَمَا تَدِينُ تُدَانُ) حديث شريفنده اولديغى كبى (وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهُ) آيت كريمه سى بياننده امام بخارى عليه رحمة البارى اسم (ديّان) اسماء الهيه دن اولوب جزا ايديجى معناسيله تفسير ايتمشدر (زبدهٔ معناى بيت) ديّان اولان الله تعالى حضرتلرى اوزرينه هيچ بروجهله اوقات وازمان واحوال مرور ايتمز ※ ناظم حضرتلرى بو بيت ايله جناب حقك بقا ايله موصوف وتغير

وفنادن

وفنادن منزه اولديغنى بيان ايدر ※ فى الحقيقه اوقات واحوالك مرور وانقلابى خلائقك عمرلرينى تنقيص وحاللرينى تغيير مثللو نيجه حكمتلره شامل اولوب الله تعالى وتقدس حضرتلرى بقا ايله موصوف وتغيّر وفنادن منزهدر

وَمُسْتَغْنٍ اِلٰهِى مِنْ نِسَاءٍ ※ وَاَوْلَادٍ اِنَاثٍ اَوْ رِجَالِ

نسا ازواجات ومملوكاته شاملدر ※ اولاد دخى ذكور واناثه شامل ايسه ده ناظم تفصيل ايله برابر تكميل وزن ايلمش وبو بيتى (لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ※) آيت كريمه سندن اقتباس ايتمشدر (محصول معناى بيت) جناب حق نسا واولاددن مستغنى ومنزهدر ※ شروحده بيان اولنديغى اوزره ذاتنده احد صفاتنده واحد كائناتدن مستغنى اولوب حادث اولمديغى كبى محل حوادثده دكلدر احديتله متفرد وحدانيتله متوحّددر ※ وبو نظمده حضرت مريم حقنده زوجيت وحضرت عيسى حقنده ابنيت ايله زعم ايدنلرى وبرده ملائكه نك ابناء الله اولمسنه قائل اولان كفار مكه يى رد ايچون قرآن كريمده نيجه آيات جليله يه از جمله (لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ※ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُولٌ) آيات كريمه لرينه اشارت واردر ※

كَذَا عَنْ كُلِّ ذِى عَوْنٍ وَنَصْرٍ ※ تَفَرَّدَ ذُو الْجَلَالِ وَذُو الْمَعَالِى

ناظم حضرتلرى بو بيت ايله ※ اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِىٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ※ آيت جليله سنه اشارت ايدوب الله تعالى حضرتلرينك معين وناصردن دخى مستغنى وعظمت وهيبت وانعام ورحمت صاحبى ايدوكنى بيان ايدر (حاصل معناى بيت) الله تعالى حضرتلرى نساء واولاددن

فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِىٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ الآية

مستغنی ولدیغی کبی عبادندن اعانه ونصرتدن دخی مستغنیدر ؛ جلال
وجمال اوصافنی شامل نعوت کمال ایله موصوف ذُو الجَلالِ وَالاِکرامِ اولەرق
متفرّد وغنی عن العالمیندر (وَقُلِ الحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِی لَمْ یَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ یَکُنْ لَهُ
شَرِیکٌ فِی المُلْكِ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْهُ تَکْبِیرًا ؛ آیت جلیلەسنە دخی
بو بیتدە تلمیح واردر ؛

وَمَا القُرْآنُ مَخْلُوقًا تَعَالَى ؛ کَلَامُ الرَّبِّ عَنْ جِنْسِ المَقَالِ

معنای بیت قرآن کریم مخلوق دکلدر کلام ربّانی جنس مقالدن تعالی وتقدّس
ایلدی دیمکدر ؛ کتب عقائدده بیان اولندیغی اوزره ؛ قرآن عظیم الشّان
حضرت رسول اکرم ونبی محترم صلّی الله تعالی علیه وسلّم افندمز حضرتلرینه من
قِبَلِ الرّحمن وحی اولنان کلام الٰهیدر کە مصاحفدە مکتوب السنە ایلە مقرو
قلوبدە محفوظدر حروف منظومه کلام الٰهی یە دلالت ایدر عباراتدر
وکلام الٰهی ازلیدر ؛ اهل تفسیر وتأویلە کورە بحث معنادەدر (اِنَّا جَعَلْنَاهُ
قُرْآنًا عَرَبِیًّا ؛ آیت کریمەسندە قرآنک مجعولیتی عربیتنە کورەدر ؛ یعنی
قرآن کریمک عربیتلە اکتسا ایتدیکی حین نزول وارادەدر ؛ بو معنا
ایسە ذات باریناک کلام قدیمی غیر مخلوق اولدیغنە مانع دکلدر ؛
زیرا کلام الله صفت الٰهیە اولدیغی جهتدن حقیقتدە نە عربی ونە دە غیری
لسانە منسوبدر ؛ بلکە نسبت مذکورە محل نزولە کورە ظاهر اولور
فلهذا کتب الٰهیەیە سریانی وعبرانی وعربی دینلور ؛ وقرآن کریمک

مجموع نظم ومعناسی منزلدر ؛ فقط عربیت ایلە کسوەلندیکی
حین نزول وارادەدر ؛ وبو معنا ایلە نزول ایدن حضرت جبرئیلدرکە
حامل قرآندر ؛ نزول ایلە متصف اولان کلام الٰهی دکلدر ؛ شویلەکە
جبرئیل علیه السّلام قرآنک ورق ولوحی کبیدر ؛ نورانیدر روحانیدر
مذهب اهل سنّتە کورە تلاوت اولنان کلام الله اثرک موثره علی قول
وعلی قول آخر موضوعک موضوع لە اوزرینە دلالتیلە کلام نفسی
الٰهی یە دالدر وتلاوت اولنان کلام ربّانی یە متعلق لغات مختلفە معنی
بردر ؛ نتەکیم لغت عربیّە ایلە حضرت معبود الله تعالی وفارسیدە خدا
والسنە سائرەدە بشقە بشقە اسامی ایلە تسمیە اولنمشدر ؛ بو بحثک
حاصلی کلام نفسی الٰهی مخلوق دکلدر ؛ کتب الٰهیەنک جملەسی کلام الله در ؛
فقط قرآن کریم سائرلرندن افضلدر ؛ زیرا نظم جلیل بیعدیلی فصاحتک
طبقۀ علیاسندە وبلاغتک درجۀ قصواسندە اولوب معجزدر ؛ ومع
هذا مغیّبات ماضیه وآتیەیە متعلق اخباری محتوی ودقایق علوم الٰهیە
ایلە مکارم اخلاقی وفنون حکمت علمیّه وعملیّەیە ارشادی متضمن واحوال
مبدأ ومعادی یعنی مصالح دینیّه ودنیویّەیی مشتملدر ؛ الله تعالی حضرتلری
اِنَّ هٰذَا القُرْآنَ یَهْدِی لِلَّتِی هِیَ اَقْوَمُ ؛ تحقیقا قرآن عظیم الشّان اقوم
واعدل اولان طریقی کوسترییوردی وسائر کتب سماویەی بلیغدر انجق
قرآن کریم ابلغ وخاتمۀ کتب سماویەدر ؛

وَمَا اِنْ فِعْلُ اَصْلَحَ ذَا فْتِرَاضٍ ⁂ عَلَى الْهَادِى الْمُقَدَّسِ ذِى التَّعَالِى

(ما) نافيه كذلك (ان) دخى نافيه در تأكيد ايچون جمع اولنمشدر ⁂ (معناى بيت) هيچ بر فعل اصلح عظمت وكبريا صاحبى ولان هادئ مقدس اوزرينه ذا فتراض يعنى واجب اولمادى ديمكدر ⁂ كتب كلاميه ده بيان اولنديغى وجهله الله تعالى حضرتلرى على الاطلاق حاكم ومالك الملك اولوب كيف ما يشاء تصرف ايدر فعل اصلح كه مثلا طاعت مقابلنده ثواب معصيت مقابلنده عقاب عباد ايچون معبود اوزرينه واجب دكلدر بختمزى بر درجه دها ايضاح ايده لم ⁂ شويله كه بحسب الظاهر امر اصلح كافهٔ عبادى واصل هدايت ايتمكدر ⁂ حالبوكه جناب حكيم مطلق حضرتلرى (يُضِلُّ مَنْ يَشَآءُ وَيَهْدِى مَنْ يَشَآءُ ⁂ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى (وَلَوْ شَآءَ لَهَدٰيكُمْ اَجْمَعِينَ ⁂ وَلَوْ شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰيهَا ⁂ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِى الْاَرْضِ ⁂ بيورردى اشبو آيات جليله دن معلوم اولديغى الله تعالى حضرتلرى عبادى ايچون استه ديكنى ايشلر بعض اقوامه فضلا وكرما ايمانى تخصيص ايدر وبعضنه عدلا ضلالتى مخصوص قلار ⁂ ايمدى عبادينك اولوجهله اختلافيله ارادهٔ الهيه سى اظهار عدل وايثار فضلدر ⁂ لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ ⁂ والحاصل ⁂ الله تعالينك الوهيتى قوللرى ايچون فعل اصلحدن هيچ بر شيئك كندى اوزرينه وجوبيله مقيد اولميوب جناب رب العالمين منزه در حاكم مطلقدر ديلر ايسه فضل وكرميله

هدايت ورحمت احسان ايلر هر حالده خالق تعالى حضرتلرى ايچون حجت بالغه وحكم سابقه ثابتدر عقول عقلا جناب حقك حكمت ومصلحتنى تماميله احاطه ايده مز ⁂

يُمِيتُ الْخَلْقَ طُرًّا ثُمَّ يُحْيِى ⁂ فَيَجْزِيهِمْ عَلَى وَفْقِ الْخِصَالِ

قهراً

معناى بيت ⁂ حضرت خالق كافهٔ خلقى اماته وصوكرا احيا ايدرك خصال واعماللرينه كوره جزا ايدر ⁂ جزا بعضا معاقبه وتارةً اثابه معناسنه مستعملدر ⁂ ناظم حضرتلرى بو بيت ايله بعث اموات وحشر ونشره اشارت ايدر كتب شرعيه ده بيان اولنديغى اوزره بحث اموات حقدر ⁂ قرأن كريمده ⁂ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا ⁂ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُونَ ⁂ وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِى الْقُبُورِ ⁂ ودها نيجه آيات جليله ايله ثابتدر ⁂

لِاَهْلِ الْخَيْرِ جَنَّاتٌ وَنُعْمٰى ⁂ وَلِلْكُفَّارِ اِدْرَاكُ النَّكَالِ

شروحده بيان اولنديغى اوزره (نُعْمٰى) ضم نون ايله نعمت (نَكَال) فتح ايله عقوبت معناسنه دو وكفار الله تعالى يى وملائكه وكتب منزله يى ورسل عظامى ويوم آخرتى وقدرى انكار ايدنلر ديمكدر (معناى بيت) ابرار ايچون جنات ومنكرين ايچون ادراك دركات وعقوبات مقرردر ⁂ بو بيت بيت ما بقده (فَيَجْزِيهِمْ عَلَى وَفْقِ الْخِصَالِ) مصراعنى تفصيل وتفسير ايدر ⁂ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ ⁂ الله

الله تعالی حضرتلری ایمان ایدنلری و اعمال صالحه ایشلینلری جناته ادخال ایدر مضمون نعمت مشحون شریفنی متضمن اولان بو آیت جلیله کبی دها نیجه آیات بینات واردر ❊ درجات جنات حسنات نسبتنده متفاوتدر ❊ واهل ایمانک بعضیلری اعمال حسنه لری وبعضیلری شفاعت شافعین اوزرینه داخل جنت اولورلر وبوده محض عنایت ورحمت الهیه ایله اولور ❊

يَرَاهُ الْمُؤْمِنُونَ بِغَيْرِ كَيْفٍ ❊ وَاِدْرَاكٍ وَضَرْبٍ مِنْ مِثَالٍ

(یراه) کلمه سنده کی ضمیر الله تعالی حضرتلرینه راجعدر (معنای بیت) مؤمنلر جنتده الله تعالی حضرتلرینی کیفیت وادراکدن برحاله وهیئت وصورت امثالدن بر نوعه مقارن اولمیه رق رؤیت ایدرلر ❊ کتب تفاسیرده دخی بیان اولندیغی وزره رؤية الله اهل جنت ایچون حقدر بو بابده اکابر صحابه رضی الله عنهم حضراتندن روایتله مشهور اولان حدیث شریف شودر ❊ اِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرَوْنَ الْقَمَرَ لَيْلَةَ الْبَدْرِ یعنی ای اهل ایمان سیز ربکزی لیلهٔ بدرده قمری کوردیککز کبی بلا شك ولا شبهه کوررسکز وقرآن کریمده ❊ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ اِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ❊ فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا ❊ آیتلری دخی براهین قاطعه دندر فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندیمز حضرتلری اوامر الهیه یه امتثال ایله کوزل اعمال ایشله ینلر ایچون حسنی وزیاده واردر معناسنی متضمن

فی الجامع الصغیر عن جریر انکم سترون ربکم کما ترون هذا القمر لا تضامون فان استطعتم ان لا تغلبوا علی صلاة قبل طلوع الشمس وصلاة قبل غروبها فافعلوا ا م

اولان (لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا الْحُسْنَى وَزِيَادَةٌ) آیت کریمه سنده حسنی جنت وزیاده حضرت خالقی رؤیتدر بیوردیلر رزقنا الله الحسنی وزیاده

تحقیق وتنبیه

اهل جنت ایچون حصول رؤية الله مقابله ومکان وجهت وصورتدن منزه اولدیغی حالده انکشاف تام ایله منکشف اولمق طریقیله اوله جغی کتب شرعیه ده مسطوردر فقط دنیاده عین رأس ایله رؤیت ممکن دکلدر ❊ منامده رؤیت ایسه آخرتده اوله جغی کبی بلا کیف جائزدر بوده عین قلب ایله نوع مشاهده در ❊ محمد بن علی الترمیذی رحمة الله علیه حضرتلرندن روایت اولندیکه بن ربمی منامده بیك کره رؤیت ایلدم یارب زوال ایماندن قورقارم دیدم رؤیتمك هر دفعه سنده صباح نمازینك سنتی ایله فرضی بیننده ❊ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ اَسْئَلُكَ اَنْ تُحْيِيَ قَلْبِي بِنُورِ مَعْرِفَتِكَ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا بَدِيعَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ) تسبیحیله بکا امر بیوردی دیمشدر ❊ معتزله عدم رؤیتی (لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ❊ آیت کریمه سیله استدلال ایتمشلر ایسه ده (لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ) الله تعالی حضرتلرینی کوزلر ادراك ایتمز دیمك اولوب حالبوکه ناظم حضرتلرینك بیتنده مصرح اولدیغی وزره رؤية الله بلا کیف ولا ادراك واقع اولمغله آیت مذکوره بالاده تبیین اولندیغی وجهله کتاب وسنت واجماع امت ایله ثابت اولان رؤية الله خصوصنه منافی اولمز زیرا رؤیت

ادراكدن اخصدر نته كم كوردم فقط ادراك ايده مدم دنيلور
فينسون النعيم اذ راوه ❁ فيا خسران اهل الاعتزال
مصراع ثانيده كی حرف ندانك مناداسی محذوف وخسران كلمه‌سی
فعل مقدر ايله منصوبدر كه (فيا قومنا احذروا خسران المعتزلة
فی تحقيق روح هذه المسئلة) تقديرنده در (حاصل معنای بيت)
اهل جنت تجلی نور الهی اوزرينه صفا مشاهده ايله نعيم جنتی
نسيان ايدرلر ❁ ايمدی ای اهل سنت سز خسران معتزله دن حذر
ايديكز ديمكدر ❁ حضرت ناظم مصراع ثانيده رؤية الله نعمتندن
حرمان معتزله يه اشارت ايدر چونكه انلر هر نه قدر رحمة الهيه ايله
داخل جنت اولورلر ايسه ده بيت مقدم شرحنده بيان اولنديغی وجهله
انجق رؤية الله خصوصنی انكارلرينه جزا نعمت رؤيتدن محروملردر
بو ايسه خسران مبيندر ❁ الحمد لله الذی اكرمنا بالسنة والجماعة

وفرض لازم تصديق رسل ❁ واملاك كرام بالتوالی

(رسل) رسولك (املاك) ملائك كبی ملكك جمعيدر (معنای
بيت) رسل عظام حضراتنی وانواع نوال وعطاء الهی ايله مكرمين
اولان ملائكه‌يی تصديق فرض لازمدر ❁ كتب دينيه ده بيان اولنديغی
اوزره انبيا ورسل عظام صلواة الله تعالی علی نبينا وعليهم حضراتنه
وملائكهٔ كرامه ايمان فرض اولديغی جهتله منكری اهل ايماندن دكلدر

هر نقدر ناظم مرحومك مرادی بو ايسه ده املاك ملك لفظنك جمعی اولمسی غريبدر تضاد فی اولنمدی ه

وناظم حضرتلرينك مصراع اولده فرضی لزوم تأكيد ايلمسی تصديق رسل
وملائكه فرض عين اولوب فرض كفايه اولمديغنه دلالت ايچوندر ❁ ورسل
كلمه‌سی جميع انبياء عظامه شاملدر ❁ يالكز ذكر رسل اسلوب افاده‌يه
منافی دكلدر ❁ وكان رسولا نبيا ❁ آيت كريمه‌سی بوكا شهادت ايدر
ورسول نبيدن اخصدر ❁ زيرا نبی تبليغه مأمور اولسون اولمسون مظهر
وحی الهی اولان انساندر ❁ رسول تبليغه مأموردر ديمك اولوركه مرتبهٔ
جليلهٔ رسالت نبوتی حائزدر ❁ انبياء عظام حضراتی يوز يكرمی
درت بيك وبونلردن رسل كرام يالكز اوچيوز اون اوچ اولديغی
حقنده سند روايت وار ايسه ده جميع انبياء عظامه من غير تعيين
العدد ايمان واجب قطعيدر ❁

حكمت رسالت سنيه

انسان بالطبع مدنيدر ❁ يعنی تعيشده تمدنه محتاجدر ❁ تمدن ايسه
بنی نوعيله اجتماعدر وبوندن مقصد ما يحتاج اليهی تحصيلده تعاون
وتشاركدر ❁ بوده معاملات ومعاوضات ايله اولور ❁ حالبوكه
بشريت اقتضاسيله جور وجرم خصوصلرنده محافظه ايچون اساس
متين عدل اوزرينه مؤسس بر قانون الهی لابدركه انتظام حاصل
اولسون واحكامنی عمومه تبليغ وتفهيم ايچون بالجمله عبادك خالق
قبلندن منصوب بر انسان كامل ومكمل لازمكه مخاطبه ومعامله اوقانون

الٰهی احکامنه موافق اولمق ایچون مواضع احتیاج واشتباهده کندوسنه
مراجعت اولنسون ایشته بو خصوصیت بعثت ونبوتدر بناء علی هذه
الله تعالی حضرتلری فضل ورحمتیله رسل کرام کوندردی زیرا عقول
ناسده علماً وعملاً عهده لرینه واجب اولان شیلری امکان معرفت محضا
تعلیم الٰهی ایله حاصل اولور ؛ اویله اولنجه معاش ومعادده تکمیل
نظام وتحقیق سبل سلام ایچون مبشرین ومنذرین اولان انبیاء عظامک
رسالت سنیه لرینی حکمت بالغهٔ الٰهیه اقتضا ایلدیکه بعد الرسل
ناس ایچون تعلله محل قالمادی ؛ ورسل عظام حضراتی حق ایله خلق
بیننده وسائط اولوب ملائکهٔ روحانیین مقربین واسطه لریله حق
سبحانه وتعالی حضرتلرندن استفاضهٔ انوار ایدرلر چونکه اسرار صمدانیه
ایله مؤید اولان انبیا ورسل عظام حضراتنده نورانیت وروحانیت
سائر افراد انسانیه یه نسبتله غالبدر ؛

ختم نبوت ورسالت

خاتم النبیین سید الاولین والاخرین علیه الصلوة والسلام افندمز
حضرتلری ایله باب نبوتک انسدادی معلوم اولدیغندن بر کمسه ادعای
نبوت ایدر ایسه اوزرینه توبه ؛ وبو ادعادن توبه ورجوع ایتمز ایسه
قتلی واجب اولور ؛ نبوت ومعجزه انبیاء عظامک غیریسنه محال ومدعیسی
کاذبدر ؛ کذلک غیب ایله متکلم اولان کاهن وعراف دخی کاذبلردر ؛ زیرا

قرآن عظیم الشانده ؛ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ بیورلدیکه
خزائن غیب عند الٰهیده در ؛ انلری بیلمز انجق ذات الوهیتی بیلور وعلیه
الصلوة والسلام افندمز حضرتلری ؛ مَنْ آمَنَ بِالنُّجُومِ فَقَدْ كَفَرَ وَمَنْ
دَبَّرَ بِالنُّجُومِ فَقَدْ أَدْبَرَ ؛ یعنی مواقیت شرعیهٔ لازمه یی بیلمک جهتندن
ماعدا جهتلرده احکام نجومه ایمان ایدن کافر ونجوم ایله تدبیر امور ایدن
ادباره داخل اولور بیوردیلر ؛

ملائکهٔ کرام

الله تعالی حضرتلری ملئکهٔ کرامی اوزریمزه حافظین ومعادده متعلق
اعمال بنی آدمه کاتبین قیلدی ؛ اهل سنت عندنده خواص بنی آدم انبیاء
عظامدرکه خواص ملئکه دن افضللردر ؛ خواص ملائکه جبرائیل
میکائیل وسائر مقربیندر بو ملئکهٔ کرام دخی عوام بنی آدمدن وعوام
بنی آدم دخی عوام ملائکه دن افضللردر ؛ ملائکهٔ کرام اجسام لطیفهٔ
نورانیه وصور مختلفه ایله تشکله باذن الله تعالی مقتدره در

وَخَتْمُ الرُّسُلِ بِالصَّدْرِ الْمُعَلَّى ؛ نَبِيٌّ هَاشِمِيٌّ ذُو الْجَمَالِ

معنای بیت

رسل کرامک اختتامی جمال صاحبی بنی هاشمی اولان صدر معلی اعنی
مقام عالی صاحبی شریف ذات محمد صلی الله علیه وسلم ایله در ؛ اول
انبیا آدم علیه السلام حضرتلری وآخر انبیا حضرت محمد علیه وعلیهم

الصلوة والسلام افندمزدركه خيرامه نبى ولى هادى مهدى
عربى قريشى هاشمى مكى مدنى تهامى ابطحى شافع مشفع ؛
اولدقلرى حالده بعث بيورلديلر ذات معاليسمات حضرت رسالت
پناهيلرى خاتم النبيين امام المتقين شفيع المذنبين تاج الاصفياء
سراج الاولياء محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف
افندمز حضرتلريدر ؛

نعت النبى المحترم صلى الله تعالى عليه وسلم

محمد نور الاله مؤيد الاثار ؛ محمد غوث الاله وناشر الانوار
محمد اصل الوجود وسيد الكونين ؛ محمد خير الورى وارفع الاذكار
محمد بالوحى والرسالة مؤيد ؛ محمد ذو الآية وقرة الابصار
محمد اثنى عليه الخالق مكملا ؛ محمد حيوا عليه الخلق بافتخار
محمد صلى عليه الرب والملائك ؛ محمد تاج الامم وسيد الابرار
محمد شفيعنا ورحمة العوالم ؛ محمد حبيب الله وسيد الاخيار

من العبد الشارح

ناظم حضرتلرى بو بيتده كمال بلاغت اجرا ايلمشدركه صدر معلى تعبيرى عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينك شهوداً آخر رسل اولدقلرى كبى وجوداً اول رسل اولدقلرينه ايما واشارتدر حديث شريفده دخى ؛ اول ما خلق الله نورى اوروحى وكنت نبيا

وآدم

وفى الجامع عن قتادة كنت اول الناس فى الخلق وآخرهم فى البعث اه

فى الجامع عن ميسرة وغيره كنت نبيا وآدم بين الروح والجسد وعلمى مرحوم ابن تيمية وزركشى وغيرى حفاظ نقل ايدرده بوكنت نبيا وآدم بين الماء والطين حديثى دكلدر لا اصل له كذلك كنت نبيا ولا آدم ولا طين كذا فى شرح الجامع

وآدم بين الماء والطين ؛ وارد اولمشدر ؛ هاشمى وصف جليلى جداعلاى حضرت رسالتپناهى بولنان حضرت هاشمه نسبتدر ؛ سلالهٔ طيبهٔ هاشميه بالجمله عرب قبائلى ميانندهٔ حائز موقع اعتبار اولان قبائل قريشدن افضليدر ؛ وحضرت فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرتلرى ذوالجلال دركه نبى رحمتدر ؛ زيرا تبليغ بيورديغى احكام الهيه سبب سعادت ومعاش ومعادده صلاح ونجاح تذكرهٔ هدايت اوله رق عمومه لطف ورحمتدر ؛ حتى شان علويت عنوان رسالتپناهيلرنده ؛ وما ارسلناك الا رحمة للعالمين ؛ وما ارسلناك الا مبشرا ونذيرا ؛ فبما رحمة من الله لنت لهم ؛ آيات كريمه لرى شرف نازل اولمشدر ؛ والحاصل جمال وجلال نعتلريله ونعوت كماليله موصوفدر فقط حديث قدسيده (سبقت رحمتى على غضبى) بيورلديغندن تخلقا باخلاق الله نعت جمال محمديلرى نعت جلال احمديلرى اوزرينه غالب وحضرت ابراهيم عليه السلامك حال عاليلرى دخى ويله ايدى حتى قرآن كريمده حكايه بيان بيورلديغى اوزره (ومن عصانى فانك غفور رحيم) ديدى ؛ كذلك حال عيسى عليه السلام دخى بويله جه در ؛ زيرا جناب حقه (وان تغفر لهم فانك انت العزيز الحكيم) ؛ آيت كريمه سنك مدلول عاليسى اوزره قومنه مغفرت نياز وتضرع ايلدى حضرت نوح وموسى عليهما السلامك جلال غالب ايدى كه حضرت نوح عليه السلام (رب

لا تذر على الارض من الكافرين ديارا) آيت كريمه سنده بيان بيورلديغى اوزره حضرت خالقدن صفت جلال ايله استدعا و حضرت موسى عليه السلام دخى (ربنا اطمس على اموالهم واشدد على قلوبهم فلا يؤمنوا حتى يروا العذاب الاليم) آيت جليله سنده بيان بيورلديغى اوزره صفت جلال ايله ندا و دعا ايتديلر ❊ و حضرت رسول اكرم عليه الصلوة والسلام افندمزك حق احق جناب رسالت پناهيلرنده مؤكدا (انك لعلى خلق عظيم) آيت كريمه سى شرف نازل اولمشدر ❊ اللهم صل وسلم على سيدنا محمد بعدد كل معلوم لك وعلى آله وصحبه الكرام اجمعين ❊

امامُ الانبياءِ بلا اختلاف ❊ وتاجُ الاصفياءِ بلا اختلال

معناى بيت) فخر عالم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرى بلا اختلاف امام انبياء و بلا اختلال تاج اصفيادر ❊ ناظم عليه الرحمه مصراع اولده حبيب خدا سرفراز انبياء مفخر اهل ارض و سماء افندمز حضرتلرينك معراج سعادتلرنده انبياء عظام حضراتنه مسجد اقصاده و يا عرش اعلاده شرف وقوع بولان امامت جليله رسالتپناهيلرينه ايما ايلدكى بعض شروحده مذكوردر (اصفياء) كدورات نفسانيه دن صاف و حالات قدسيه و مقامات انسيه ايله موصوفلردر ❊ حضرت ناظم مصراع ثانيده (اصفياء) كلمه سنى ايراد و اختيار ايتمسى علماء و شهداء

وسائر اتقيايه شامل اولمق مقصدينه مبنيدر ❊

(زمان بعثت)

نور عرش الهى حبيب حضرت بارى صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرتلرينك بعثت جليل نبويلرى بر عصره مصادف ايديكه ناسى طريق مستقيمه هادى و دين قويم ايله ضبط و ربط و تنظيم اموره قادر و منجى بر نبى ذيشانه زياده احتياج مس ايتمش ايدى چونكه فترت رسل تفرقهٔ سبل ايله برابر مللده انحراف دولده اختلاف وار ايدى ❊ عرب پتلره عبادت ايتمكده اولديغى كبى اهل هند بقره عبادت و حجر و شجره سجده و مطاوعت ايتمكده ايدى و اقوام سائره دخى انواع ضلالتده قالمش اولدقلرى هنكام ايدى ❊ اعوان و انصارك قلتى اولديغى حالده محضا عون و عنايت صمدانيه يه اقتران ايله انوار نبوت محمديه و رسالت مصطفويه آفاق و اقطاره منتشر و مشارق و مغاربه شايع اولديكه اعدانك كثرتى و شدت شوكت و شكيمله برابر فرط عصبيت و غيرتى موجود ايكن (ولا يحزنك قولهم ان العزة لله جميعا) آيت جليله سى حكم عاليسنجه عزتك كليسى حق تعالى حضرتلرينه مخصوص اولديغندن اطفاء نور نبوته عدم اقتدارلرى و بلكه بهت و حيرتلرى تحقق ايلدى ❊

وباقٍ شرعُه فى كل وقتٍ ❊ الى يوم القيمة وارتحال

معنای بیت) خاتم الانبیاء علیه افضل التحایا افندمز حضرتلرینك
شریعت عادلهٔ مطهره‌لری یوم قیامته قدر باقیدر ٭ کتب شرعیه‌ده
مبین اولدیغی اوزره شرع جلیل نبوی یوم قیامته وعموم انسانلرك
بو عاجله‌دن آجله‌یه یعنی دنیادن عقبایه ارتحالنه دکین مرعی
الاحکامدر وشریعت عالیهٔ محمدیه جمیع انبیا ورسل عظامك
اجماع ایلدکلری حفظ توحید ٭ حفظ نفوس ٭ حفظ عقل
حفظ نسل ٭ حفظ مال ٭ احکامندن ماعدا کافهٔ احکامده
شرایع مقدمه‌یی الی یوم القیمة ناسخدر ٭ کندوسی منسوخ
اوله‌ماز چونکه امر نسخ انجق بر نبی‌یه وحی ایله ممکن اولور حالبوکه
بیت سابقدن اوّلکی بیتده وآنك شرحنده بیان اولندیغی اوزره پیغمبرمز
افندمز حضرت محمد علیه الصلوة والسلام خاتم الانبیا اولدقلرندن
بعده ابداً نبی اولمق امکان واحتمالی یوقدر ٭ ماکان محمدٌ ابا احدٍ من
رجالکم ولکن رسول الله وخاتم النبیین وکان الله بکل شیءٍ علیما ٭
آیت کریمه‌سی نص قاطعدر ٭

(شریعت محمدیه)

شریعت عالیهٔ محمدیه‌نك فوقنده بر شرع تصور اولنه‌ماز شریعت احمدیه
اعتقادات وعبادات ومعاملات وسیاسات وآداب واخلاق
احکامنی جامعدر ٭ شریعت غرانك دقایق حکم واسرارینه نظراً

بووضع

بو وضع الٰهی وبو وحی سماوی اولدیغی وبونکله مبعوث انجق نبی ذیشان
ایدوکی بداهةً ثابتدر ٭

وحقٌّ امرُ معراجٍ وصدقٌ ٭ ففیه نصُّ اخبارٍ عوالٍ

مصراع اوّلده (وحق) خبر مقدم اولوب مبتداسی ٭ امر معراج
جملهٔ اضافیه‌سیدر ٭ وصدق ٭ دخی ٭ حقّ) اوزرینه معطوف
خبر بعد خبردر ٭ یعنی امر معراج ثابتدر ٭ وخبر معراج صادق
وواقعه مطابقدر ٭ مصراع ثانیده ٭ عوال ٭ جمع عالی واخبار
کلمه‌سنك صفتیدر ٭ یعنی امر معراج حقنده اخبار صحیحه واحادیث
عالیه واردر (معنای بیت) امر معراج حق وصادقدر بو بابده
نصوص عالیه واردر) شروحده وکتب سائرهٔ شرعیه‌ده بیان
اولندیغی اوزره من قبل الرحمن علیه الصلوة والسلام افندمز
حضرتلرینك لیلاً مکهٔ مکرمه‌دن بیت مقدسه معراج باهر
الابتهاج رسالتپناهیلری ٭ سبحان الذی اسری بعبده لیلاً من
المسجد الحرام الی المسجد الاقصی) آیت جلیله‌سیله ثابتدر
فلهذا امر معراجی بالکلیه انکار ایدن العیاذ بالله کافر اولور
اما بو کمسه بو آیت جلیله‌یی تصدیق وعلیه الصلوة والسلام افندمزك
بیت مقدسه شرف وصول نبوتلرینی اقرار ایدوب فقط معراجدن
اولان احوالی یعنی معراج الی السماء خصوصنی انکار ایتسه مبتدع

شرفوقوع بولان (استطراد) ومعتزلی اولور

معراج ابتدآء اسلامده اولديغندن اولزمان بين الناس اختلاف واقع اولوب حالبوكه قدرت الهيه يه نهايت يوقدركه شمس منير نبوت ورسالت اولان فخر كائنات عليه افضل التحيات افندمز حضرتلری عنايت ربانيه ايله سموات وما فيهايی طرفة العين ايچنده سياحت بيورملری محل ريب اولسون عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلری حال سعادت اشتمال معراجی قريشه نقل ايتدكلرنده اندرك نقصانی فهم وادراكلری كندولرينی وادی حيرت واشتباهده براقدی حتی بعضيلری ابو بكر رضی الله عنه حضرتلرينه كيدوب بيان سعادتی حكايه ايلديلر ۞ مشار اليه حضرتلری حضرت رسول اكرم افندمز صادقدر ديدی ۞ بنابرين صديق لقبيله ملقب و مفخم اولدی ۞ بعضيلری دخی عليه السلام افندمزدن بيت مقدسك اوصافنی سؤال ايتدكلرنده همان حقيقی وجهله وصف وبيان بيورملريله شاشديلرده اوجانبدن كلمده اولان دوه كاربانلريمزدن برخبر طلب ورجا ايدرز ديديلر ۞ حضرت پيغمبر افندمز درحال اول دوه لرك عدديله احوالندن مطلوب وجهله وبلكه دها واضح ومفيد صورتده معلومات سنيه اعطا بيورملريله برابر تعيين بيورد قلری بر كونده طلوع شمسله مكهٔ مكرمه يه واصل اوله جقلرينی وقافله نك

اوكنده بر بياض دوه يوريمكده اولديغنی انبا بيورديلر ۞ وقتاكه تعيين بيوريلان كونده يولك باشنه چيقيلدی وصف وتعريف حضرت نبوی اوزره كاربانلر كلديكی مشاهده اولندی بوجهتله ده اطمئنان حاصل اولدی مذهب اهل سنت اوزره مطلق معراج نبوی بالدفعات شرف وقوع بولمشدر ۞

نعت النبی المحترم صلی الله تعالی عليه وسلم

يا رسول الله حبيب انت للرب المعين ۞ سيد الكونين انت رحمة للعالمين
اسمك العالی قرين باسم رب ذی الجلال ۞ صاحب المعراج والبرهان فخر المرسلين
يا حبيب الله وجود نورك قبل الوجود ۞ باعث للخلق عند خالق فوز مبين
انت كبری آية وانت عظمی نعمة ۞ خلقة العالم بحبك يا حياة العالمين
ذاتك نور بسر وعلی خلق عظيم ۞ وجهك انور من البدر جميل الاجملين
فوقك مد الاله من سحاب الظلال ۞ جسمك كی يستريح يا همام المنذرين
للسموات العلی معراجك فخر جزيل ۞ يفتخر بالوصل للافلاك كل الارضين
زار روضك جبرئيل يا نبی الله فقال ۞ هذه جنات عدن فادخلوها خالدين
انت مولانا جليل القدر ان لم ترحم ۞ من حمی اهل الذنوب يا شفيع المذنبين
امة مسعودة ما الوفر بامدادكم ۞ انت اعلم انت اشفق يا رحيم المرسلين
قدوة حسنی امام الانبيا والاوليا ۞ اسوة اعلی وافخر بعموم المؤمنين
الصلاة والسلام يا حبيب الله عليك ۞ وعلی آل واصحاب كرام اجمعين

للعبد الشارح

للعبد الشارح ؛ الحمد لله الذی جعلنا من امة حبیبه

وان الانبیاء لفی امان ؛ عن العصیان عمداً وانعزال

معنای بیت

انبیاء عظام صلوات الله علی نبینا وعلیهم حضراتی عصیاندن ونبوت ورسالت مراتب عالیه سندن انعزال وانفصالدن معصوملردر شروحده وسائر کتب کلامیه ده بیان اولندیغی اوزره ؛ عصیان قصداً امره مخالفت وزله سهواً امره مخالفتدر ؛ ایمدی معصیت ضد طاعت اولدیغندن وانبیاء عظام حضراتی رتبهٔ علیای عصمتله ممتاز اولدقلرندن عمداً وسهواً کبائر وصغائردن معصومیتلری اقوال مختاره ایله محققدر ؛ فلهذا مصراع ثانیده عمداً قیدیله عکس قضیه توهم اولنمسون که مفهوم مخالفی اولان سهواً عصیاندن عدم معصومیت معناسی بو مقامده معتبر دکلدر ؛ بو صورتده عمداً قیدی احترازی اولمیوب وقوعیدر ؛ انبیاء عظام صلوات الله علی نبینا وعلیهم السلام حضراتی معصومیت واولیاء کرام قدس الله اسرارهم حضراتی محفوظیت ایله توصیف اولنور ؛ چونکه انبیاء عظامک ظاهر وباطنی معصومدر فقط بر ولینک بعضاً خواطر ردیه سی اولور لکن اعضا وجوارحنه تأثیر ایتمز محفوظدر ؛

وما کانت نبیاً قط انثی ؛ ولا عبد وشخص ذو افتعال

معنای بیت

نسادن بر قادین عبدلردن بر کوله و ذو افتعال یعنی فعل قبیح صاحبی اشخاصدن بر شخص نبی اولمادی ؛ نسادن اولمدیغنه ؛ وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیهم ؛ آیت جلیله سی دلیل کافیدر ؛ حضرت حوا ایله ام موسی ومریم وآسیه وساره وهاجر حضراتنک کیمکه نبوتلرینه قائل اولمش اولسه مبتدع ونصه مخالف اولمش اولور ؛ انجق حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری امرأهٔ صالحه یی عبادتلری سببیله مدح بیوردیلر ؛ امرأة صالحة خیر من الف رجل ؛ حدیث شریفی شرف صادر اولدی ؛ کوله دن نبی اولمادی زیرا مذهب اهل تحقیقده ذکوریت شرط نبوت اولدیغی کبی حریت دخی شرائط نبوتدندر ؛ رقیت وصف نقصان اولوب ناس اکا اقتدادن استنکاف ایدرلر ؛ مصراع ثانیده ذو افتعال کذب وسحر وکهانت صاحبی دیمکدر ؛ والحاصل هیچ بر انثی وهیچ بر رقیق وهیچ بر شخص کاذب وساحر وکاهن نبی اولمادی ؛

وذو القرنین لم یعرف نبیاً ؛ کذا لقمان فاحذر عن جدال

(معنای بیت) اسکندر ذو القرنین نبوتله معروف اولمادیغی کبی لقمان

دخی معروف اولمادی ❊ فلهذا احد الدن حذر ایله بعض شروح عربیه‌ده
بیان اولندیغی اوزره پیغمبریمز علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلری
ذو القرنین حقنده ❊ لا ادری انّه نبیّ او ملکٌ ❊ بیورمشلر اگرچه سورهٔ
کهفده ❊ وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا
إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا فَأَتْبَعَ سَبَبًا ❊ آیت جلیله‌سی
اسکندر مشارالیهدن بحث ایدر ایسه ده بالاده بیان اولنان حدیث شریفه
و نبوه‌تی معروفا ولمدیغنه نظراً عند المتکلمین نبیدر یا دگلدر دیه برجهته
حکم غیر جائزدر ❊ اکثر اقوال اسکندر ذو القرنین ابراهیم علیه السلام
حضرتلری زماننده ❊ و بعض روایات حضرت عیسی علیه السلام ایله فخر
عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز بیننده گذران ایدن وقت فترتده
بولندیغنی مشعر اولیور ❊ ذو القرنین تسمیه‌سی شمسک ایکی قرننه
یعنی شرق و غربه مالک اولمسندن و یا ایکی قرن معمر اولدیغندن ناشی
ایدوکی بعض شروحده گورلمشدر ❊ قرآن کریمده ❊ وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ
الْحِكْمَةَ ❊ آیت جلیله‌سنده بن عظیم الشان لقمانه حکمت ویردم بیوریلور
ایسه ده بو آیتده‌کی حکمت آنجق فهم و علم معناسنه اوله‌رق ولایتی بخشنده
بردیه‌جک اولمایوب ناظمک دیدیگی مشارالیه حقنده دخی نبوت
بخشندن حذر ایتملیدر ❊

کَرَامَاتُ الْوَلِيِّ بِدَارِ دُنْيَا ❊ لَهَا كَوْنٌ فَهُمْ أَهْلُ النَّوَالِ

مصراع ثانیده (لها کون) لکرامات الاولیاء ثبوت ❊ تقدیرنده‌در ❊
فهم ❊ ضمیری مصراع اولده معرّف و محلّی باللام اولان (الولی) یه
یعنی باعتبار الجنس اولیایه راجعدر (اهل نوال) من عند الله مظهر
عطا اولان مبارک ذاتلردر ❊ معنای بیت) کرامات اولیاء ایچون دار دنیاده
ثبوت و تحقق وار در کتب شرعیه‌ده بیان اولندیغی اوزره اولیاء کرام
قدّس الله اسرارهم حضراتی اهل الوصال مقبول الدعاء و مرغوب
الانتهالردر ❊ کرامت ❊ دعوای نبوّتدن خالی اوله‌رق معرفت و طاعت
الهیه‌یه مقرون اولان خارق العاده اموردرکه بو تعریف ایله (معجزه)
آیریلیور (ولی) ذات و صفات الهیه‌یی امکانی معرفتک مساعد اولدیغی
مرتبه‌ده عارفدر و طاعات اوزرینه مواظبت سیئاتدن مجانبت و لذات
و شهواته انهماکدن اعراض و ذکر مولایه ادامه وجدان ایتمک اوصاف
و احوال علیهٔ اهل اللهدر و احسان الهی انلرک اوزرینه متوالیدر ❊
قرآن کریمده ❊ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊ الَّذِينَ
آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ
لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ❊ بیورلمشدر فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم افندمز بو آیت کریمه‌ده‌کی بشری فی الحیوة الدنیا ❊ دن
سؤال اولندقلرنده رؤیای صالحه‌در که آنی مسلم رؤیت ایدر ویا آنک
ایچون گوریلور بیوردیلر ❊ و بالوراثه اولیاء الله ارشاد ایله مأموردر

حتّى مفسّرين عظام حضراتى (يُلْقِى الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَآءُ ؛
آيت جليله سنده (يُلْقِى) فعل مضارعى استمراره دلالت ايلديكندن
اوليايه شاملدر ديديلر ولى الله كرامتى كتماننده اجتهاد ايدر و بر وليْنك
كرامتى متبوعى اولان نبى ذيشانك معجزه سيدر اوليا جناب حقه قرب
معنوى ايله مُقَرَّبلَرْ اولان ذوات كرامدر ؛ وانبيآء عظام صلوات الله
تعالى على نبيّنا وعليهم اجمعين حضراتنه تابعلر ومشارب انبيآيه
وارثلردر ؛ فقط بشريت ايله محجّب اولمديله خلق كوردكلرده احباء الله
واسرارينه واقف ومطلع اوله مازلر ؛ وكندولرندن مطلقا كرامت
ظهورى شرط دكلدر ؛ عليه الصّلوة والسّلام افندمزدن اولياء الله
استفسار اولندقده اولذاتلردركه رؤيتا ولندقلرنده الله تعالى
حضرتلرى تذكر اولنور بيورمشلر ؛ بو بابده پك واسع ومكمل بحثلر
دوّارهٔ كتب اولمغله مسلك ايجاز اختيار اولندى

اوليا راهست قدرت ازاله مثنوى شريف

وَلَمْ يَفْضُلْ وَلِيٌّ قَطُّ دَهْرًا ؛ نَبِيًّا اَوْ رَسُولًا فِى انْتِحَالِ

(معناى بيت)

الى الابد جميع ازمنهٔ سابقه ولاحقه ده بر ولى بر نبى ويا رسوله انتحالده
يعنى شرفده زائد اولمادى ؛ بحث سابقده دخى اشارت اولنديغى
اوزره ؛ ولى ؛ نبى ؛ يه تابعدر تابع ايسه متبوعندن مرتبة
اعلى اوله ماز ونبى معصومدر وحى ايله ومشاهدهٔ ملآئكهٔ كرام ايله

مكرمدر ؛ رسول ؛ دخى اوليآء كرامك مقامات عليه ده متصف
اولديغى كمالات ايله بعد الاتصاف تبليغ احكام وارشاد انام ايله
مأموردر ؛ انبيآء عظام صلواة الله عليهم حضراتنك بداياتى اوليآء
كرامك نهاياتيدر ؛ والحاصل بر ولى درجهٔ انبيايه بالغ اوله ماز
بلكه بر نبى جميع اوليادن افضلدر ؛

تنبيه

وليْنك درجه سى مرتبهٔ ولايتده نقدر عالى اولسه احكام شرعيه
كندوسندن ساقط اولماز ؛ بر ولى حقيقته واصل اولدقده كندوسندن
احكام شريعتك سقوطنه قائل اولان ملحددر ؛ زيرا عبادت انبياء
عظام عليهم السّلام حضراتندن ساقط اولماديغى جهتله اولياء كرامدن
نصل ساقط اوله بيلور ؛ اكر محبت الهيه يه مظهريتله عبادت رفع
اولنمق لازم كلسه ايدى ؛ الله تعالى حضرتلرى محبوب خاصى سيّد الكائنات
عليه افضل التحيّات افندمز حضرتلرى حقنده عبادتى رفع ايدر ايدى
حالبوكه عليه الصّلوة والسّلام افندمز مبارك قدم سعادتلرينه
آثار ورم عارض اولنجه يه قدر عبادت ايدرلر و ذات اقدس شفاعت
پناهيلرينه ؛ اَلَمْ يَغْفِرْ لَكَ ؛ يعنى الله تعالى حضرتلرى سزه مغفرت مطلقه
ومؤبده احسان بيورمدمى ديندكده ؛ فَلَا اَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا ؛ يعنى حضرت
معبوده تكثير عبادت ايتمز ايسه م عبد شكور اوله مامم بيورورلر ايدى

(افلا اكون عبدًا شكورًا) يعنى هر نه قدر ما تقدّم وما تأخر ذنوبم مغفرت ربانى يه مظهر اولديسه ده ينه عبادتده نفسمى اتعاب ايدرم ذنوبم مغفرت اولنمق مقصودم دكل بلكه عبد شكور اولمق

وقف

ایمدی سیدالانبیاء علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلری بویله بیوردی

وعبادت جمیع انبیا واولیادن ساقط اولمدیغی جمله مزك معلومی

بولنور ایکن بزلر عبادتده یعنی اوزریمزه فرض اولان بش وقت نمازده

بیله قصور ایلدیکمز حالده دنیا وآخرتده عفو ومغفرت وشفاعت

وسعادت طلب ونیازینه یوزمز اولورمی ؛

(لاحقهٔ مهمه)

اهل سنت وجماعت رضی الله عنهم اعمال شرعیه حقیقت

ایمانه داخل اولمدیغنه واعمال مفروضه فرض اولدیغنی اعتقاد

ایدوب مجرد کسل ایله ترك ایدنلر فاسقلر اولدیغنه اتفاق

ایتدیلر بو حالده ایسه ؛ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَاسِقِينَ ؛ آیت جلیله سنی

تأمل ایده لمکه تحقیقا الله تعالی حضرتلری فاسقلره محبت ایتمز معناء

شریفنی متضمندر ؛ امام اعظم حضرتلریله اصحابی نمازی کسلا ترك

ایدن تعزیر واولنجه ویا توبه ایدنجه یه قدر حبس اولنمسنه قائل

اولدیلر ؛ اما تاتارخانیه نامیله بنام اولان فقه کتابنده وسائر

کتب فقهیه ده مسطور اولدیغی اوزره نمازی قضاسنی نیت ایتمیه رك

وعقابندن قورقمیه رق ترك ایدنلرك کفرلرینه قائل اولنمشدر

لکن حسن ظن ایله بو عبد فقیر دیه بیلورم که هیچ بر اخوان

اهل ایمان العیاذ بالله تعالی اولوجهله ترك صلاتده عمد واصرار

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ آیت جلیله سی الله تعالی فاسق اولان قومی هدایت ایتمز م

ایتمز بلکه مجرد کسل ایله ترك واهمال ایدن بولنور ؛ فقط بو صورتده

دخی آنفا بیان اولندیغی اوزره کسلا تارك صلاة فاسق اولیور

بو بابده ائمهٔ عظام حضراتی طرفلرندن بك چوق روایات وارددر

فقیر اختصار وبو قدرله اکتفا ایلدم ؛ چونکه اخوان اهل ایمانك

عقل وانصافی کفایت ایدر ؛ مطلق نماز حقنده نص قاطع (اِنَّ

الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ؛ وبش وقت نماز

حقنده برهان ساطع ؛ فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ

النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضٰى ؛ آیت کریمه لریدر ؛ ایمدی (هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ

التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُوا عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ؛ وَيَسْتَجِيبُ

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ؛ الله تعالی حضرتلری

عبادندن توبه یی قبول وسیئاتندن عفو ایدر ؛ وایشلدکلریکزی بیلور

وایمان ایدنلرك اعمال صالحه ایشلینلرك دعالرینی قبول وفضل وکرمنی

زیاده قیلار ؛ معنای شریفنی متضمن اولان آیت جلیله یی و (قَدْ اَفْلَحَ

مَنْ تَزَكّٰى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلّٰى ؛ شرك ومعصیتدن پاك اولان وخالقك

اسمنی قلب ولسان ایله ذکر ایدوب صلوة مفروضه یی ادا وایفا ایلیان

تحقیقا فلاحه داخل اولدی معنای شریفنی متضمن اولان آیت جلیله یی

و (قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلٰوتِهِمْ خَاشِعُونَ ؛ وَالَّذِينَ عَنِ اللَّغْوِ

مُعْرِضُونَ ۞ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فَاعِلُونَ ۞ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ
حَافِظُونَ ۞ الاية ۞ وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّى مَعَكُمْ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتُمُ
الزَّكٰوةَ ۞ نمازلرنده خشوع ولغودن اعراض وزكاتلرينى ايفا وفرجنى
حرامدن حفظ ايدن مؤمنلر تحقيقا فلاحه داخل اولدى والله تعالى
بن سزكله برابرم اكر نمازى اقامه وزكاتى ايتا وتأديه ايدر ايسه كز
بيورديغى مبين اولان آيت كريمه لرى تأمل ايدوب دارينده سعادت
و فوز وفلاح اكتساب ايچون توبه واستغفار وكل يوم يكرمى درت
ساعتده الك چوغى نهايت اون بش يكرمى دقيقه ده تعديل اركان ايله
برابر ايفا اولنور اوقات خمسه نمازلرينى ادا ايتميوبده قصور ايتمك
هيچ بر اخوهٔ مؤمنين عندنده تجويز اولنمز ظن ايدرم ۞ معلوم اولا كه
ايمان لفظى نمازه ده اطلاق اولنور زيرا ۞ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيعَ اِيمَانَكُمْ
آيت جليله سى الله تعالى حضرتلرى نمازكزى ضايع ايتمز معناسنه اولرق
اصحاب كرامى تبشيراً عليه الصلوة والسلام افندمزه شرف نازل
اولديغى بعض كتبده كورلمشدركه ۞ نماز عمدهٔ احكام اسلام اولديغى
بوندن دخى ظاهردر مع هذا سيد الانام عليه الصلوة والسلام الصَّلٰوةُ
عِمَادُ الدِّينِ ۞ بيورديلر چونكه صلات بنيان رفيع دين مبين اسلامك
ستون متينيدر نماز ناهئ فحشاء ومنكر ومانع بغى وكدردر ۞ نماز
مفاتيح خزائن رحمت الهيه در ۞ نماز جالب رضا ومحبت صمدانيه در

نماز وجوه اهل ايمانه نور بخشا ۞ نماز قلوب اسلامه صفا وسكينت
افزادر ۞ والحاصل نماز ايكى جهانده موجب فيوضاتدر ۞ وفقنا الله
تعالى باداء فرائضه وامتثال جميع اوامره بلطفه وكرمه آمين

وَلِلصِّدِّيقِ رُجْحَانٌ جَلِىٌّ ۞ عَلَى الْاَصْحَابِ مِنْ غَيْرِ احْتِمَالِ

معناى بيت

ابو بكر الصديق رضى الله تعالى عنه حضرتلرى ايچون سائر اصحاب
كرامك اوزرينه خلافى حالى تجويز احتمالى اولميه رق رجحان جلى ثابتدر
مشار اليه حضرتلرى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم افندمز حضرت
لرينك بر نجى خليفه لرى اولوب افضل صحابهٔ كرامدر زيرا رسالت
پناه افندمز حضرتلرى مشار اليه حضرتلرينى عمدهٔ احكام اسلام
اولان نمازده امامته خليفه قلديلر ۞ فلهذا خليفهٔ رسول الله
عنوانيله ياد اولندى ۞ خاتم الانبياء عليه الصلوة والسلام افندمز
حضرتلرى افضل انبياء اولدقلرى كبى امت محمديه نك افضل وارجحى
ابو بكر الصديق حضرتلريدركه حق عاليلرنده ۞ ثَانِىَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا
فِى الْغَارِ اِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا ۞ آيت جليله سى
شرف نازل اولدى كنيه ولقب شريفلرى ابو بكر واسم شريفلرى عبد الله
ابن عثمان ابى قحافه در سيد الانام عليه الصلوة والسلام افندمزى
كما ينبغى تصديق ايلديكلرندن بالاده معراج نبوى حقنده اولان بيت شرحنده

بیان اولندیغی وجهله پیغمبر عالیشانمز مشارالیهه صدّیق لقبنی احسان
بیوردیلر ※ بو مسئله ده شیعه واکثر معتزله مخالفت ایدوب علی
کرّم الله وجهه حضرتلرینک تفضیلنه قائل اولدیلر ※ العیاذ بالله
تعالی بونکسه حضرت علی وسائر اصحاب کرامدن برینک حضرت صدّیق
اعظمدن افضل اولدیغنه قائل اولسه معتزله وروافضی اولور
قبرانورلری روضهٔ مطهّره ده در ※

وَلِلْفَارُوقِ رُجْحَانٌ وَفَضْلٌ ※ عَلٰى عُثْمَانَ ذِی النُّورَیْنِ عَالِ

معنای بیت

حضرت عمر الفاروق ایچون حضرت عثمان ذی النورین اوزرینه
فضل رجحان ثابتدر ※ رضی الله تعالی عنهما حضرت صدیق اعظمک
ارتحالندنصکره حضرت عمره امیر المؤمنین دینلدی (یا اَیُّهَا
النَّبِیُّ حَسْبُكَ اللّٰهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِینَ) آیت کریمه سنده حضرت
عمر ایله تفسیر اولنیورکه حبیبم سکا الله تعالی کافیدر ※ ومؤمنین
زمره سندن سکا اتباع ایدن دخی کافیدر ※ فخر عالم صلّی الله علیه
وسلّم افندمز حضرتلری ※ اِنَّ لِی وَزِیرَینِ فِی السَّمَاءِ ※ یعنی جبرائیل
ومیکائیل ※ وَوَزِیرَیْنِ فِی الْاَرْضِ ※ یعنی ابوبکر وعمر بیورمشلر لقب
(فاروق) حق ایله باطلی فرق ایلدکلری جهتله احسان بیورلمشدر
خلافت سنیه لرنده لیالی رمضان شریفده تراویح نمازینک جماعت

ایله اداا اولنمسنی قرارلشدیروب مساجد شریفه یی ایقاد قنادیل
ایله تزیین وتنویر ایتدیلر قبر انورلری روضهٔ مطهّره ده حضرت
ابوبکر الصّدیق جانبنده در ※

وَذُو النُّورَیْنِ حَقًّا کَانَ خَیْرًا ※ مِنَ الْکَرَّارِ فِی صَفِّ الْقِتَالِ

معنای بیت

حضرت عثمان ابن عفان دخی صف قتالده حیدر کرّار اولان
حضرت علیدن افضلدر ※ رضی الله عنهما ذو النورین مشارالیه
حضرتلرینک لقب عالیلریدرکه فخر عالم صلّی الله تعالی علیه وسلّم
حضرتلری رُقیّه اسمیله مسمّاة اولان کریمهٔ محترمه لرینی وبعد وفاتها
اُمِّ کُلثُوم اسمیله مسمّاة اولان کریمهٔ مکرمه لرینی مشارالیهه تزویج
بیوردقلرندن نشئت ایتمشدر ※ خلیفهٔ مشارالیه حضرتلری
(جامع القرآن) عنوانیله توصیف اولنمشدر ※ شان عالیلرنده
وارد اولان احادیث شریفه فضائل جلیله سنه براهین قاطعه در

وَلِلْکَرَّارِ فَضْلٌ بَعْدَ هٰذَا ※ عَلَی الْاَغْیَارِ طُرًّا لَا تُبَالِ

معنای بیت

صدّیق اعظم وفاروق معظم وعثمان مکرم رضی الله عنهم
حضراتندنصکره علی کرّم الله وجهه حضرتلرینک سائر کبار صحابهٔ
کرامدن کافه سی اوزرینه فضل ورجحانی ثابتدر ※ خلفاء راشدین

رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتی حقنده ناظمك شو ترتیبی
علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینك ؛ افضل هذه الامة
ابوبكر ثم عمر ثم عثمان ثم علی ؛ حدیث شریفلرینه مبتنیدر
ترتیب فضل ورجحانلری خلافت سنیه لری ترتیبیله متناسبدر
چهار یار كزین حضراتنده فضل وشرفلرینی ؛ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ وَ
الَّذِينَ مَعَهُ اَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرٰيهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا ؛
آیت كریمه سی مبیندر ؛ مشار الیهم حضراتندن صكره افضل امت
تمام عشرهٔ مبشره در كه جمله سی جانب سنی الجوانب حضرت رسالتپناهیدن
جنات عالیات ایله تبشیر بیورلدیلر ؛ بونلرده بالاده اسامی
شریفه لریله تزیین صحائف اولنان چهار یار كزین حضراتیله (طلحه
؛ زبیر ؛ سعد بن ابی وقاص ؛ سعد بن زید ؛ عبد الرحمن بن عوف
ابو عبیدة بن جراح ؛ حضراتیدر جمله سی بو امتك مسعود ونك امناسیدر
بونلردن صكره افضل امت علی حسب مراتبهم بقیهٔ صحابهٔ كرامدر
انلردن صكره تابعون بعدهم تبع تابعین صكره علماء سلفدر ؛ علیه
الصلوة والسلام افندمز حضرتلری (اَصْحَابِی كَالنُّجُومِ بِاَيِّهِمُ اقْتَدَيْتُمُ
اِهْتَدَيْتُمْ ؛ بیوردیلر ؛ جنابحق انلری رسول مجتبا سنك صحبت
سنیه لرینه اختیار بیوردی ؛ وحبیب اكرمنه اعوان وانصار قیلدی
رضی الله عنهم اجمعین ؛

في الجامع عن عبد الله بن مغفل الله الله في اصحابي لا تتخذوهم غرضا بعدي فمن احبهم فبحبي احبهم ومن ابغضهم فببغضي ابغضهم ومن آذاهم فقد آذاني ومن آذاني فقد آذى الله ومن آذى الله يوشك ان يأخذه اه

اى يسرع اخذ روحه اخذة غضبان منتقم عزيز

وللصديق

وَلِلصِّدِّيقَةِ الرُّجْحَانُ فَاعْلَمْ ؛ عَلَى الزَّهْرَاءِ فِي بَعْضِ الْخِلَالِ

(خلال) كسر خاء ایله خله نك جمعیدر اولوب خصلت وحال معناسنه كلور

(معنای بیت)

حضرت صدیقه رضی الله تعالى عنها ایچون فاطمة الزهرا رضی الله تعالى
عنها اوزرینه بعض حالاتده رجحان واردر عایشهٔ صدیقه والده‌لری
صدیق اعظم رضی عنه خالق اللوح والقلم حضرتلرینك كریمهٔ محترمه‌لری
وسید المرسلین علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرینك زوجهٔ
مطهره‌لریدر ؛ ومشار الیها فاطمة الزهرا حضرتلری افضل بنات فخر
كائنات اولوب علی كرم الله وجهه حضرتلرینك زوجهٔ طاهره‌لریدر
اشبو رجحان بحثنده بك چوق اقوال وار ایسه‌ده ناظم حضرتلری
بو خصوصده نص اولمیوب انجق امر رجحانی كثرت روایت ودرایت
جهتندن بولندیغنه وحضرت صدیقه رضی الله عنها وعن ابیها
آخرتده علیه الصلوة والسلام افندمزله برابر درجهٔ عالیه‌ده
وحضرت فاطمه رضی الله عنها ده حضرت علی رضی الله عنه ایله
برلكده بولنمق حیثیتندن اولدیغنه اشارت ایدر ؛ چونكه افضل نساء
عالم وام المؤمنین اولان حضرت صدیقه وفاطمة الزهری رضی الله
عنهما حقلرنده مدح نبی‌یی متضمن احادیث شریفه اولمغله فضل
وشرف بحثنده احتمال تساوی ایله توقف ایتمك احادر ؛

وَاِيمَانُ الْمُقَلِّدِ ذُو اعْتِبَارٍ ⁂ بِاَنْوَاعِ الدَّلَائِلِ كَالنِّصَالِ

(مقلد) بو مقامده غيرك قولنى بلا دليل جزماً قبول ايديجى معناسنه در (ونصال) كسر ايله نصلك جمعى اولوب سيف وسهمك كسكين جهتلرى ديمكدر ⁂

(حاصل معناى بيت)

مقلدك ايمانى انواع ادلهٔ قاطعه ايله معتبردر ⁂ معلوم اولهكه دنيايى انوار دين مبين ايله تنوير ايدن عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينك ابتداء امرده نظر يابتدن خالى ولان عربلرك مجرد كلمه طيبهٔ شهادتى تلفظلريله يعنى (اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ⁂ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ) ديمهلريله ايمانلرنده اكتفا بيورملرى اثبات مدعايه دلائل واضحه دندر ⁂ ايمدى مستدل اولميوب مقلد يعنى وحدانيت الهيهيى وقدم صانع وحدوث عالمى وحضرت محمد عليه السلامك رسالتنى تصديق وجميع فرائض واركان اسلامى بلا دليل اعتقاد ايدن انسانلرك ايمانى ائمهٔ اربعه عنده صحيحدر لكن مقلد كندى اوزرينه واجب اولان نظر استدلالى ترك ايله آثم وبلكه عاصى اولور ⁂ نظر واستدلاله دائر اوائل كتابده (انسيمى الله مشيئاً) بيتى شرحنده برنبذه بحث اولنديغى كبى بالمناسبه بيت آتى شرحنده بعض تفصيلات كله جكدر

(اخطار)

امام همام اعظم حضرتلرى فقه اكبرنده (اصل التوحيد وما يصح الاعتقاد عليه يجب ان يقول آمنت بالله وملٰئكته وكتبه ورسوله واليوم الآخر وبالقدر خيره وشره من الله تعالى والبعث بعد الموت ⁂ بيورمشكه اصل ايمان بو التى شيئ لساناً ايله اقرار وقلب ايله تصديق اولديغى بياندر ⁂ وشرحنده دليل اولهرق شو حديث شريفه مسطوردر ⁂ اَلْاِيمَانُ اَنْ تُؤْمِنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ ⁂ اشته بو وجهله تصحيح اعتقاد ايدن اهل توحيددر ⁂

(ايمان واسلام)

(اِيمَانْ) لغتده تصديقدر (اِسْلَامْ) تسليمدر امام همام اعظم حضرتلرى فقه اكبرنده ايمان واسلام بيننده لغة فرق وار در لكن بلا اسلام ايمان وبلا ايمان اسلام اولماز بيورديلر ⁂ زيرا اسلام اوامر الهيهيه تسليم وانقياد معناسنه اولوب تسليم وانقياددن مقصد فرائض مكتوبهيى ايشلمك اوزرينه قلبى عقد ايتمكدر ⁂ وخدايه ايمان ايدن اوامرينه مطيع ومنقاد اولور بيورديلر ⁂ ايشته شو ترادف وحدتى مستلزمدر ⁂ يعنى ايمان واسلام بردركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك من قبل الرحمن خبر ويردكى

شیلری قلبله تصدیق ولسانیله اقرار در ❊ فلهذا صانع حضرتلرینک وحدانیتی وصلاة وزکوة وصومک فرضیتی وحرامک حرمتی کبی اوامر ونواهی نظر واستدلاله محتاج دکلدر ❊

وَمَا عُذْرٌ لِذِي عَقْلٍ بِجَهْلٍ ❊ لِخَلَّاقِ الْاَسَافِلِ وَالْاَعَالِي

(معنای بیت)

صاحب عقل ایچون یعنی مبلغ رجاله بالغ اولان انسانلر ایچون سماوات وارضینک صانع وخالقنه دلالت ایدن علویات وسفلیاتی مشاهده ایدوبده خلاق کائناتی بیلمامکده عذری یوقدر ❊ امام اعظم حضرتلری (وَلَوْ لَمْ يَبْعَثِ اللّٰهُ رَسُولًا لَوَجَبَ عَلَى الْخَلْقِ مَعْرِفَتُهُ بِعُقُولِهِمْ) دیمشلر یعنی جناب آفریننده زمین وآسمان رسول بعث ایتمامش اولسه ایدی البتة واجب تعالی حضرتلرینی عقللریله معرفت بوتون خلق اوزرینه واجب اولور ایدی ❊ وَلَا عُذْرَ لِاَحَدٍ فِي الْجَهْلِ بِخَالِقِهِ لِمَا يَرَى مِنْ خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَخَلْقِ نَفْسِهِ وَسَائِرِ مَخْلُوقَاتِ رَبِّهِ ❊ دیمشلر یعنی بر فرد ایچون خالقنی جاهل اولمقده عذری یوقدر ❊ زیرا ارض وسمانک فطرتنی ونفسنک وسائر مخلوقاتک مخلوقیتنی ونیجه بدایع قدرت الهیه یی کوریور ❊ بعض عارفین (وَفِي كُلِّ شَيْءٍ اٰيَةٌ تَدُلُّ عَلَى اَنَّهُ وَاحِدٌ) دیدیلرکه هر بر شیده حضرت خالقک وجود وحدانیتنه دلالت ایدر نشانه واردر

جناب خلاق لم یزل حضرتلری قرآن کریمنده (وَكَاَيِّنْ مِنْ اٰيَةٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ❊ وَمَا يُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ اِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ❊ اَفَاَمِنُوا اَنْ تَاْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ اَوْ تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❊ قُلْ هٰذِهِ سَبِيلِي اَدْعُوا اِلَى اللّٰهِ عَلٰى بَصِيرَةٍ اَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللّٰهِ وَمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❊ بیوردیکه سموات وارضینده جناب خلاقک وحدانیتنه نیجه آیات واردرکه انلره خلق مرور ایدوب کوررلر حالبوکه او آیتلردن عبرت المازلرده اعراض ایدرلر واکثر خلق خالق کائناته ایمان ایتمزلر انجق مشرک اولورلر ❊ عجبا خدانک عذابندن اوله رق انلره بر عقوبت مستولیه نک یاخود قیامتک بیله مدکلری حالده بغتة وفجاة کلمسندن امین اولدیلرمی ❊ حبیبم سویله بو بنم طریقمدرکه بنا وحجت اوزره اولدیغم حالده بن خلقی خدانک توحیدنه دعوت ایدرم وبکا تابع اولانلرده بویله ایدرلر ❊ والله تعالی حضرتلرینی تسبیح وتنزیه ایدرم وبن اهل شرکدن دکلم معنای شریفنی متضمندر ❊ وکذلک قرآن کریمده (اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي اَنْفُسِهِمْ ❊ اَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ❊ بیوردیکه فی الحقیقه انسانک کندی خلقتنده اولان بدایع قدرته امعان وهکذا حجة الاسلام امام غزالی حضرتلرینک (لَيْسَ فِي الْاِمْكَانِ اَبْدَعُ مِمَّا كَانَ) کلام حکمت التسام عارفانه لری وجهله انتظامنک

قوقنده انتظام ممکن ومتصور اولمیان عجایب آثار ملکوته بر نظر
ایدنجه حضرت خلاقک وجوب وجودینی قطعیاً استدلال
واثبات ایدر ※ حتی انبیاء عظام صلوات الله تعالی علیهم حضراتی
اثبات وجود صانع ایچون بعث وارسال بیورلمدی انجق توحید
باری ایچون مبعوث قلندی نته کم (قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللّٰهِ شَكٌّ
فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ※ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ ※ آیت کریمه لرنده اشارت وارد رکه زمرهٔ کفار
وجود صانعده شك ایتمدیلر ※ چونکه عقل ایچون اثردن مؤثره
استدلال امور طبیعیه دندر ※ انجق عند الله کندولرینه شفیع اولمق
اوزره باطل شیلرده آلهه اتخاذ ایده رك کرداب کفر وشرکه دوشدیلر
وجوب نظر عقلی یعنی فکر وملاحظه ※ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ※ آیت جلیله سندن
دخی استدلال اولنور ومعرفة الله ایچون وجوب فکر ونظرده عند
الائمه اجماع واردر ※ یعنی نظر صحت معرفة الله ایچون شرط دکل ایسه ده
واجبدر ※ صاحب مواقف معرفة الله ایچون نظرك وجوبنی اثباتده
ایکی مسلك اولوب برنجیسی اول بابده شرفنازل اولان ایات جلیله نك
ظاهرلریله استدلالدر ※ چونکه قرآن کریمده ※ قُلِ انْظُرُوا مَاذَا
فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ※ فَانْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ

سورهٔ ابراهیمده

سورهٔ زمرده

سورهٔ آل عمرانده

سورهٔ یونسده
إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ
فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ
صدق الله
العظیم

سورهٔ یونسده
سورهٔ رومده

موتها

مَوْتِهَا ※ آیتلریله حضرت خالق ذات الوهیتنه وصفاتنه دلیل
جلی اولان ارض وسمایه واثار رحمت الهیه سنه نظر ایله امر بیوردی
ایسته بو امردن ظاهر ومستبان اولان امر وجوبیدر ※ ایکنجی
مسلك معرفت خدا بالاتفاق واجبدر بو ایسه نظردن غیری
صورتله حاصل اولاماز ※ وهرشیکه واجب مطلق اندن
غیری ایله حاصل اولمیه اوشی واجبدر ※ اویله اولنجه نظر واجبدر
واثبات وجوب نظرده مسلك معتمد بودر دیمشدر ※ امام
غزالی حضرتلری بعض تصانیفلرنده وجود واجب بدیهیدر
نظره محتاج دکلدر دیمشدر وبو کلام بدیع طوغریدر لکن جمیع
اشخاصه نسبت اولنه ماز حق اولان مکلفیندن هر بر فرد اوزرینه
فکر ونظر واجبدر ※ انجق فطرتنده نظردن مستغنی اولان عارف
کامل اوزرینه حاجت مس ایتمزکه فکر ونظر واجب اولسون ※ شو
قدرکه الزام معاندین وارشاد مسترشدین ایچون وجود صانعه
وصفاتنه دلائل عقلیه تفصیلی مستحسندر ※

(عرفان اجمالی عرفان تفصیلی)

(عرفان اجمالی) فرض عیندر عمومه لازمدر ※ عرفان تفصیلی ※
فرض کفایه در عرفان تفصیلی ایله بعض ذواتك یعنی علماء عاملینك
وجودی کافیدر ※ زیرا ایمانك عمومه علی سبیل التفصیل وجوبی حرج

وتشویش معاش ایجاب ایدر ※ بوحال ایسه انتظام جمعیت مدنیه‌یه اخلال ایلر ※ ایشته بوحکمته (لَاحَرَجَ فِي الدِّينِ) کلام نفیسی اشارت ایدر ※

(استطراد)

یالکز امور دنیا ایله اشتغالده بالکلیه حقدن عدول اولدیغی کبی همان امور دنیادن تجرد دخی رهبانیت کبیدر ※ فلهذا تعدیل لازمدر ※ یعنی انسانلر بعض اوقاتنی معاشه و برازینی معاده صرف ایتملیدر ※ چونکه بوتعدیل ایله ملك وملکوت وامر جسد وروح وصورت ومعنی کسب انتظام ایلر

(عقل)

عقل سلامت آلات حالنده کندوسنه ضروریاته علم تابع اولان غریزه‌در ※ محل عقلده بعض مرتبه اختلاف اولندی ※ شویله‌که عقل دماغده‌در نوری قلبده‌در حتی مجهولاتی ادراك ایدر دینلدی وبعض علما عقل حیات ارواحدر ※ روح حیات اشباح اولدیغی کبی ونفس جسم کثیف وروح جسم لطیفدر دیدیلر

وَمَا اِيمَانُ شَخْصٍ حَالَ بَأْسٍ ※ بِمَقْبُولٍ لِفَقْدِ الْاِمْتِثَالِ

(بأس) برنقطه ایله شدت وقوت معناسنه اولوب بومقامده سکرات موت ومعاینهٔ عذاب دیمکدر ※

(معنای بیت)

برشخصك حال یأسده ایمانی مفقود الامتثال اولدیغی ایچون مقبول دکلدر ※ ناظم حضرتلری بوبیتی (فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا) ※ آیت جلیله‌سندن اقتباساً نظم ایلدی ※ حال یأسده ایمان وتوبه‌نك حکمی مساویدر ※ یعنی ایکیسیده غیرمقبولدر ※ توبه حقنده دخی شو آیت کریمه دلیل واضحدر (وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ اِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ) ※ امام بغوی علیه رحمة الباری حضرتلری بو آیت جلیله‌نك تفسیرنده عاصینك توبه‌سی وکافرك ایمانی هربری موتی تیقن ایلدیکی وقتده قبول اولنمازدیدی ※ وحدیث شریفده ※ اِنَّ اللّٰهَ يَقْبَلُ تَوْبَةَ الْعَبْدِ مَا لَمْ يُغَرْغِرْ ※ وارد اولمشدرکه مؤمنك وکافرك توبه‌سنه شاملدر ※ وغرغره حال یأس وقت یأس دیمکدر

وَمَا اَفْعَالُ خَيْرٍ فِي حِسَابٍ ※ مِنَ الْاِيمَانِ مَفْرُوضَ الْوِصَالِ

(معنای بیت)

ایمانه وصال واقترانی مفروض اولدیغی حالده افعال خیر ایماندن حسابده اولمادی یعنی ایماندن جزء دکلدر ※ ناظم حضرتلری (مفروض الوصال) جمله‌سنی (افعال خیر) جمله‌سنه حال اوله‌رق ایراد ایتمسیله کمال بلاغته اشارت ایدرکه افعال خیر

منلا خسرو مرحوم دررنده کندیسنه اصل ایمان بولنان عاصینك توبه‌سی یأسی اصلا ایمانی اولمیان کافرك ایمان یأسی بیننده فرق ایلوب توبه یأس مقبوله ایمان یأس غیرمقبولدر دیور فتبصر
ح

يعنى عبادات مفروضه على وجه الاحسان ايمانه وصال ومقارنتى
فرض اولنديغى حالده اجزاء ايمانده داخل ومفهوم ايماندن دكلدر
انجق ايمان عبادات مفروضه ايله متحتم وعبادات مفروضه نك
اتيانى فرض لازمدر ※ زيرا بدون العبادات ايمان اهل حقك
اتفاقيله معتد به دكلدر ※ حتى سورهٔ عنكبوتده ※ أَحَسِبَ
ٱلنَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ※ بيورلديكى
ناس وظائف طاعات كبى انواع تكاليف شرعيه ايله امتحان
اولنميه رق مجرد (آمَنَّا) ديمه لريله ترك اولنوردلرمى ظن
ايدرلر ※ امام همام اعظم حضرتلرى واصحابى اعمالك ايمانده
داخل اولمديغنه اتفاق ايتديلر ※ امام الحرمين وجمهور
اشاعره دخى بو قولى اختيار ايلديلر زيرا حقيقت ايمان اقرار
باللسان ايله معا فقط تصديق قلبيدر ※ شرح مقاصدده
نقل اولنديغى وجهله امام مالك وشافعى حضراتى اعمال
صالحه ايمانده داخلدر ديمشلر ※ بو بابده بعض محققين
ظاهر وراجح اولان مشار اليهمانك مقصدلرى افعال خيرك
ايمان كامله داخل اولمسيدر ※ چونكه ايمان كامل عبادات
مفروضه نك انتفا سيله منتفى اولور بو حالده اختلاف نزاع اصل
لفظيده ديديلر ※ والحاصل افعال خير جمله‌سى ايماندن دكلدر

بلكه

بلكه عبادات احكام ايماندندر ※ حتى جناب رب العالمين
قرآن كريمده ※ إِنَّ ٱلَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا ٱلصَّالِحَاتِ ※ قول كريميله
ايمان وعبادت بيننى تفريق بيورديكه عمل صالح ايمانه معطوفدر
معطوف ايله معطوف عليه بيننده ايسه اجماع نحاة ايله مغايرت
ثابتدر ※ وفاسقين حقنده اهل ايمان دينلور ※ وعليه الصلوة
والسلام افندمز حضرتلرى ميت طرفندن ايفاى حج ايله امر بيوردى
اما ميت جانبندن ايمان ايله امر يوقدر ※ وميت طرفندن اسقاط
صلوة وزكوة وصوم شرعا جائز اولدى ※ ايمدى ايمان اولمينجه اعمال
صالحه نفع ويرمز ※ شوراسى جاى تأملدركه ※ اَلظَّاهِرُ عُنْوَانُ
ٱلْبَاطِنِ ※ فحواسنجه ايفاى فرائض صالحينده ايمانك قوتندن
حاصل اولور ※ زيرا ايمان كامل اصحابى البته اعمال صالحه يى ترك
ايتمز وضعف ايمان ايله اعمال صالحه نك تركنده اصرار اولندقجه
انواع خسران تحقق ايدر ※ واعمال صالحه ايله تنوير ايمان دنيا
وآخرتده باعث فوز ونجات اولور ※ افاق جمعيت اسلاميه نور
لندقجه ظلمات مصائبدن برى ومحفوظ اوله رق مظهر انواع الطاف
سبحانيه اولمق مقتضاى فضل وكرم الهيدر ※

(تحقيق مهم)

امام اعظم حضرتلرى عندنده ايمان زياده ونقصانى قابل دكلدر

حتى فقه اكبرنده مؤمنلر ايمان وتوحيدده متساوى ويا لكز اعمالده
متفاضللردر بيوردى ❊ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ اٰيَاتُهُ زَادَتْهُمْ اِيمَانًا ❊
آيت جليله سى ايمانك تزايدى شاننده اولديغنه دليل صريحدر
دينلدكده امام مشاراليه حضرتلرى بو آيت جليله صحابه رضى الله
عنهم حضراتنه متعلق اولوب چونكه مشاراليهم حضراتى
بر آيت شريفه نازل ويا امر شريف وارد اولدقده اكا ايمان ايدرلر بعده
بر آيت نازل اولدقده اكا دخى ايمان كتورورلر ايدى ايشته مؤمن به
يعنى ايمان اولنان امرك زياده لكى حسبيله صحابه كرامك ايمانى
زياده اولوردى ديه رك ابن عباس رضى الله عنهما حضرتلرندن
روايت تأويل ايلدى ❊ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ ❊ قول كريمى ايمانك
نقصانى قبول ايتديكنه دليلدر دينلدكده بو آيت كريمه نك معناى
شريفى ❊ اَظْهَرْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ حَتّٰى قَدَرْتُمْ عَلٰى اِظْهَارِهِ ❊ يعنى
دينكزى اظهار ايلدم حتى اظهارينه قادرلر اولديكز ديمكدر ديدى
حاصل كلام ايمانك قابل نقصان وزياده اولديغنده اختلاف نزاع
لفظيدر ❊ شويله كه ائمهٔ ثلثه حضراتى ايمانك ثمراتنى واشراق
نورينى وقلبده ضياسنى اراده ايده رك بو اعتباره بناءً ايمانى طاعات
ايله زياده معاصى ايله نقصان اوله جغنه حكم ايدرلر ❊ امام اعظم
ومجتهدلر اقدم حضرتلرى حقيقت ايمانى اراده ايدرك بحسب الذات

ايمان زياده ونقصانى قابل دكلدر ❊ لكن بحسب الوصف قابل اولمسى
منافى اولمز ديديلر ❊ ايشته اِخْتِلَافُ اُمَّتِى رَحْمَةٌ ❊ حديث نعمت تحديثى
مضمونجه بعض فروعاتده اولديغى كبى ائمهٔ عظام حضراتنك بو خصوصده
كى شو اختلافى دخى عين رحمت اوله رق باعث صفاء قلوب اهل ايماندر

وَلَا يُقْضٰى بِكُفْرٍ وَارْتِدَادٍ ❊ بِعَهْرٍ اَوْ بِقَتْلٍ وَاخْتِزَالٍ

ناظم حضرتلرينك بو بيتى افعال محرمه نك حكمنى بياندر بيت سابق
اعمال واجبه نك حكمنى مبين ايدى ❊ عَهْرٍ ❊ زنا معناسنه در ❊ و
اِخْتِزَالٍ ❊ قطع اعضا وغصب اموال وسائر كبائر كبى ظلم وخيانتدر
مصباح منيرده اختزلت الوديعة خنت فيها ولو بالامتناع من الرد
لانه اقتطاع من مال المالك ❊ اختزال ❊ معناسنده جميع مظالم
عباد داخلدر ❊

❊ مدلول بيت ❊

هيچ بر فردك زنا وقتل وسائر جنايات كبى ذنوب كبائرى ارتكابى
سببيله كفر وارتدادينه حكم اولنماز ❊ مذهب اهل سنت بودر
اما فعل قبيحى مستحل اولمدقجه يعنى حلال عد ايتمدكجه مذنب
كبائرك كفرينه حكم جائز دكلدر ❊ زيرا شركك مادونده اولان
شيلرى حضرت غفار الذنوب ديله ديكى قوللرى حقنده عفوو
مغفرت بيورر معناى جليلنى متضمن اولان ❊ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ

بِهِ وَيَغْفِرُ مَادُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ؞ آيت جليله سی مزایاسنه
نظراً مذنب تحت مشيئت الٰهيه ده در بناء عليه ؞ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِناً
مُتَعَمِّداً فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِداً ؞ آيت كريمه سنده صحابه رضی الله عنهم و
تابعين حضراتی بو آيتله مقصد استحلال قتلدر ؞ زيرا خلود كافر
ايچوندر ديو اتفاق ايلديلر سلطان المفسرين ترجمان قرآن مظهر
خير دعاء ناس يعنی ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلری خلود ايله
ابد تعبيرينی تسليم ايتميز بلكه خلود ايله طول زماندن تعبير اولنور
ديمشلر ؞ وبونك اوزرينه ارباب لسان واصحاب بيان اجماع ايتمشلر
(والحاصل) شركدن ماعدا صاحب ذنب اولان مؤمنك ذنب ايله
ايمانی زائل اولمز فقط عاصی اولور ؞ فلهذا جناب ارحم الراحمين
محضا امت محمديه يه عنايةً ورحمةً ؞ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا تُوبُوا
اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَصُوحاً ؞ آيت جليله سيله اهل ايمانه حسب البشريه
وقوع بولان كناهلرندن توبه ايله امر بيوردی ؞ وفخر كائنات عليه
افضل التحيات افندمز حضرتلری ؞ اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ ؞
جامع صغيرده بو حديث شريفی ابو سعيد الخدری رضی الله عنه حضرتلرندن
روايت ايدرلر ؞ اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ وَاِذَا اَحَبَّ اللّٰهُ عَبْداً
لَمْ يَضُرُّهُ ذَنْبٌ ؞ بو حديث شريفی حضرت انس بن مالكدن روايت
ايدرلر ؞ اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ وَالْمُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ وَهُوَ

مُقِيمٌ عَلَيْهِ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ وَمَنْ آذَى مُسْلِماً كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الذُّنُوبِ مِثْلَ
مَنَابَةِ النَّخْلِ ؞ بو حديث شريفی ابن عباس رضی الله عنهما دن روايت
ايدرلر ؞ كناهدن توبه ايدن كناهی اولميان كبيدر ؞ اَلتَّوْبَةُ تَمْحُو الْحَوْبَةَ
توبه حوبه يی يعنی كناهی محو ايدر بيوردی ؞ معاصی كبيره وصغيره يه
منقسمدر ؞ كبيره ابن عمر رضی الله عنهما دن روايةً طقوزدر ؞ شِرْكٌ بِاللّٰهِ
؞ بغير حق قتل نفس ؞ قذف محصنه ؞ زنا ؞ فرار عن الجهاد ؞ سحر ؞
اكل مال اليتيم ؞ عقوق الوالدين المسلمين ؞ الحاد ؞ وابو هريره رضی
الله عنه ؞ اكل ربا ؞ يی وعلی كرم الله وجهه ؞ سرقت ؞ و اشرب
خمر ؞ ی زياده ايلديلر ؞ صغيره اصرار ايله كبيره حكمنده اولور ؞
لَا صَغِيرَةَ مَعَ الْاِصْرَارِ وَلَا كَبِيرَةَ مَعَ الْاِسْتِغْفَارِ ؞ حديث شريفی دلالت
ايدركه معناسی كوچك كناه اصرار ايله بيوك كناه حكمنی آلير وبيوك
كناه استغفار ايله عفو الٰهی يه شايان اولور ؞ هر حالده خوف ورجا
وتوبه واجبدر ؞ ترك ذنوب ايسه اوجبدر ؞ زيرا قرآن كريمده
؞ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ ؞ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ؞ آيت جليله لری
اتقا ايله امر ايتمكده در ؞ اتقا ايسه واجباتك اداسی ايله برابر منهياتدن
اجتناب ايله اولور ؞

وَمَنْ يَنْوِ ارْتِدَاداً بَعْدَ دَهْرٍ ؞ يَصِرْ عَنْ دِينِ حَقٍّ ذَا انْسِلَالِ

(معنای بيت)

جامع صغيرده ،
كوريلان حديثلر
التَّوْبَةُ مِنَ الذَّنْبِ
اَنْ لَا تَعُودَ اِلَيْهِ
اَبَداً ؞
راويسی ابن مسعود
حضرتلری

التَّوْبَةُ النَّصُوحُ
النَّدَمُ عَلَى الذَّنْبِ
حِينَ يَفْرُطُ مِنْكَ
فَتَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ تَعَالَى
ثُمَّ لَا تَعُودُ اِلَيْهِ
اَبَداً
راويسی ابی ابن
كعب

برکسه که برمدت صکره ارتداد نیت ایدرایسه فی الحال دین حق و ایمان مطلقدن انسلال صاحبی اولور ※ یعنی استقبال قصد ایسه بیله نیتی آننده دین اسلامدن خروج ایدر ※ چونکه نیتِ کفر نیتِ تصدیقی ازاله ایدر استدامهٔ ایمان ایسه واجبات ایماندندر حتی قرآن کریمده ※ یَا اَیُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا اٰمِنُوا ※ بیوردیلر (اُثْبُتُوا) معناسنه در یعنی ادامهٔ ایمان ایله امردر ※ العیاذ بالله تعالی فی الحال ویا بعد لحظةٍ نیتِ ارتداد کفردر تصدیقه منافیدر و تحقیقی مزیلدر ※ وکفر نفسنه رضا در بو ایسه اجماعاً کفردر وقصد کفر بالاجماع کفر اولدیغندن غیر معفودر ※ زیرا علیه الصلوة والسلام افندمز حضرتلری حدیث شریفلرنده (مَنْ هَمَّ بِسَیِّئَةٍ فَلَمْ یَعْمَلْهَا لَمْ یُکْتَبْ عَلَیْهِ شَیْءٌ فَاِنْ عَمِلَهَا یُکْتَبُ عَلَیْهِ سَیِّئَةٌ) ※ بیوردی یعنی برکسه حسب البشریه بر سیئه یی قصد ایدوبده نفسنه غلبه ایدرك ایشلهمسه انك اوزرینه بر شیء یازلمز ※ ایشلر ایسه بر سیئه یازیلور ※ اهل سنت مذهبی بودر حفظنا الله عن وساوس الشیطان وعن النفس الامارة بالسوء والطغیان ※

فقط قصد سیئه هرنقدر سیئه ایسه ده معفودر

وَلَا یُحْکَمُ بِکُفْرِ حَالَ سَکْرٍ ※ بِمَا یَهْذِی وَیَلْغُو بِارْتِجَالِ

(یهذی) میدان بیانده اعتباردن ساقط کلام معناسنه اولان

هذیان ※ دن ※ یلغو ※ باطل وعبث معناسنه اولان لغودندر (ارتجال ※ من غیر تفکر بالبدیهة صدور کلام در ※

(معنای بیت)

حال سکرده لغو و هذیان ایله یعنی بلاتأمل لسانی اوزرینه کلمهٔ کفرك جریانی سببیله سرخوشك کفریله حکم اولنماز ※ فتاوای قضیخانده اکر سکران خیری شردن ورجلی مرئه دن وآسمانی زمیندن فرق ایدر اولدیغی حالده هذیان ایدر ایسه کفریله حکم اولنور ※ والا اولنماز دیو مندرجدر ※ ناظم حضرتلرینك دخی حال سکری اطلاق ایتمسی کماله مصروف اوله رق مست لا یعقل اولان سکرانك سکر حالنده وقوع بولان هذیانی ایله کفرینه حکم اولنماز دیمکدر ※

تنبیه

سکران جنون منزلهسنده در ※ انجق عند الحنفیه سکرانك طلاق وعتاقی شرعاً واقع اولور که بوده عند الفقها حکمت زجره مبتنیدر ※ وعند الفقها مسکراتك جملهسی حرامدر استعمال ایدن توبه ایدر ایسه جناب حق توبهسنی قبول ایدر سکران اولدیغی حالده وفات ایدر ایسه عاصی اوله رق فوت اولمش اولور ※

وَلَفْظُ الْکُفْرِ مِنْ غَیْرِ اعْتِقَادٍ ※ بِطَوْعٍ رَدُّ دِینٍ بِاغْتِفَالِ

مفهوم بيت

من غير اعتقاد طوعاً غفلتله وقوعبولان لفظ كفر دين مبين اسلامی رد اولوب احكام شرعيه دائره سندن خروجدر ※ بر مسلم بلا اكراه عمداً لفظ كفر تلفظ ايدرسه هر نقدر معتقد اولمسه بيله زوجه سی وار ايسه فرقت واقع اولور ※ تجديد ايمان ايله لفظ كفردن تبری ايتدكدن صكره زوجه سنك رضاسيله تجديد نكاح لازم كلور ※ علماء وفقهاء عظام حضراتی الفاظ كفری فصول ثلثه ده تبيين ايدوب برنجی فصلده بالاتفاق كفری موجب اولان الفاظی ※ وايكنجی فصلده كفری ايجابده بين العلماء مختلف فيها اولان الفاظی ※ واوچنجی فصلده قائلی اوزرينه كفردن قورقولور اولان الفاظی تفصيل ومع هذا خطا وكلام قبيحی دخی علاوه وتوضيح بيورملريله كتب فقهيه وفتاواده تفصيلاتی مسطور اولوب بز بوراده هر برينه بر مثال ايراديله اكتفا ايلدك ※ شويله كه بر كمسه الله تعالی حضرتلری عالم سماده يا عرش اوزرنده در دليسه ده مكان مراد ايتمسه والله تعالی حضرتلری بكا ظلم ايتدی ياخود خلقه احسان بنم چقمدمسيه ايشلدی دليسه والله تعالی حضرتلرينه لايق اولميان بر وصفله توصيف ايلسه قائلی كافر اولور ※ مثلا بر كمسه استخفاف طريقيله نماز

قلما مقلغم كوزل حالدر ديسه بعض علما بونك قائلی كافر اولور ديمشلر كه جامع اصغرده احكام شرعيه دن برينی استخفاف ايدن كمسه كافر اولور ديو مصرحدر ※ و بر كمسه مثلا بر عالمه بلا سبب بغض ايلسه ياخود قرآن عظيم الشان ويا اذان شريفی ايشتديكی حالده كلام دنيا تكلم ايلسه بو مثللو كلاملرده قائل اوزرينه كفردن خوف اولنور العياذ بالله تعالی ※ ايمدی هر بر مسلم ايچون بو مثللو الفاظدن لسانی محافظه يه اعتنا مفروض عهدهٔ اسلاميتدر وادعيهٔ مأثوره دن مشهور اولان ※ اَللّٰهُمَّ اِنّى اَعُوذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَيْئاً وَاَنَا اَعْلَمُ وَاَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا اَعْلَمُ اِنَّكَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ※ دعاسنه صبح ومسا مواظبت عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرينك وعد رسالتپناهيلريله سبب نجاتدر

آتت

وَمَا الْمَعْدُومُ مَرْئِيًّا وَشَيْئاً ※ لِفِقْهٍ لَاحَ فِى يُمْنِ الْهِلَالِ

(ما) كلمه سی لَيْسَ معناسنه اولوب اَلْمَعْدُوم اسمی (مَرْئِيًّا وَشَيْئاً) بالذات وبواسطة العطف خبرلريدر (معدوم) ممتنع وممكن قسملرينه منقسمدر (مرئی) رؤيتدن ※ فقه ※ فهم ※ لاح ※ ثبت وظهر معناسنه ※ يمن الهلال ※ هلال ميمون معناسنه در

حاصل معنای بيت

معدوم مرئی اولمادی ومعدومه شئ اطلاق اولنمازنه كم هلال

هلالك مبا كده ثابت وظاهر اولان فهم بو مدعايه دليلدر ❊ ممكن الوجود اولسون ممتنع الوجود اولسون مطلقا معدوم مرئى اولمديغى كبى معدومه شىء دخى تسميه ايديله مز ❊ نته كم قرآن كريمده زكريا عليه السلام قصه سنده ❊ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ❊ بيورلدى بو آيت جليله نك ❊ هَلْ اَتَى عَلَى الْاِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا ❊ آيت كريمه سنده اولديغى كبى مقيد اولمسى موضوع بحثه منافى دكلدر ❊ شارح مواقف هر بر عصرده اهل لغت شىء لفظنى موجوده اطلاق ايدرلر ❊ يعنى شيئيت مرادف وجود درحتى انلره ❊ الموجود شىء ❊ دينلسه قبول ايله تلقى ايدوب لكن ❊ الموجود ليس بشىء ❊ دينلسه انكار ايله مقابله ايدرلر ديو حكايه ايدر ❊ والحاصل اهل سنت عندنده معدوم ممكنه شىء اطلاقى جائز دكلدر ❊

وَاَنَّ السُّحْتَ رِزْقٌ مِثْلَ حِلٍّ ❊ وَاِنْ يَكْرَهْ مَقَالِى كُلُّ قَالِ

(سحت ❊ سينك ضميله حرام معناسنه درو ❊ حِلّ ❊ كسر ايله حلال معناسنه درو ❊ مقال ❊ قول ومقول معناسنه در ❊ قال) كلمه سى بغض معناسنه اولان قلادن اسم فاعلدر بغض ايدیجى ديمكدر ❊ ما وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ❊ قولكريمده دخى وَمَا قَلَى وَمَا اَبْغَضَكَ ايله مفسردر

❊ معناى بيت ❊

حرام دخى حلال كبى انسانه رزقدر ❊ هر نقدر بو قولى هر مبغض كريه كورورسه ده ❊ معلوم اوله كه اهل سنت عندنده رزق حضرت رزاق عالمك ذى حياته انتفاع ايچون سوق ايلديكى شيدر ❊ فلهذا انسانك اكل ايلديكى هر بر شىء حلال ويا حرام اولسون رزقدركه مطلقا تغذى اولنان شيئه اطلاق اولنور معتزله حرام رزق دكلدر ❊ رزق ملكيته خاصدر ديديلر ايسه ده بو قولك فسادى ظاهردر ❊ چونكه قرآن كريمده ❊ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا ❊ بيورلدى دواب ايچون ملك تصور اولنورمى البته اولنماز

❊ تنبيه ❊

كتب كلاميه ده بحث اولنديغى وجهله حرام رزق اولديغى صورتده اكل حرام اوزرينه عقاب اولنمامق لازم كلور دينلور ايسه ❊ كُلُوا مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا ❊ آيت كريمه سيله طيب وحلالى اكلى ايله مأمورز ❊ بناءً عليه انسان بالاختيار حرامى طلب سببيله عقاب اولنور ديو جواب ويريلور ❊

❊ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا حَلَالًا طَيِّبًا ❊

وَفِى الْاَجْدَاثِ عَنْ تَوْحِيدِ رَبِّى ❊ سَيُبْلَى كُلُّ شَخْصٍ بِالسُّؤَالِ

(اجداث) قبر معناسنه اولان جدث جمعيدر ❊ سيبلى ❊ صيغه

مجهول ایله امتحان معناسنه در ❊

❊ معنای بیت ❊

هر بر شخص قبرلرنده توحید باریدن سؤآل ایله امتحان اولنه جقدر ❊ یعنی جناب حقك ملائکه لرندن اسود ومهیب اولان منکرونکیرك قبرده میته ربندن و دیننددن و پیغمبرندن سؤآلی حقدر ❊ وبوکا ایمان واجبدر ❊ بونك اوزرینه اهل سنت اجماع ایلدیکه حدیث صحیحده ❊ سَیُسْئَلُ کُلُّ شَخْصٍ عَنْ رَبِّهِ وَدِینِهِ فَیَقُولُ الْمُؤْمِنُ رَبِّیَ اللّٰهُ وَدِینِیَ الْاِسْلَامُ وَنَبِیِّی مُحَمَّدٌ علیه الصلوة والسَّلَامُ ❊ وَیَقُولُ الْکَافِرُ وَالْفَاجِرُ هاه هاه لا ادری ❊ وارد اولدی سؤآل قبر امت محمدیه نك خصائصندندر ❊ معتزله بو مسئله ده دخی مخالف ایسه ده امور آخرت امور دنیایه قیاس اولنه ماز ❊ سؤآل قبردن مستثنیاتی مبین احادیث شریفه اولوب از جمله شهدا ویوم جمعه ده ویا لیلهٔ جمعه ده وفات ایدن مؤمنلر وهر کیجه سورهٔ ملك تلاوت ایدنلر ❊ واهل ایماندن مبطون یعنی استسقا ویا اسهال مرضلریله فوت اولنلر سؤآل قبردن معاف اولدقلری کتب کلامیه ده منقولدر ❊ وقول اصحده انبیاء عظام صلوات الله علی نبینا وعلیهم حضراتی ایچون سؤآل قبر اولمدیغی حالده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمزك صحیحنده وارد

اولدیغی اوزره فتنه وعذاب قبردن استعاذه بیوردقلری حقنده قاضی عیاض رحمه الله تعالی شرح مسلمده شویله بیان ایلدیکه استعاذهٔ نبویه نك حکمتلری حق جلیل الهی یی التزام واعظام وحضرت خالقه عرض افتقار ایله برابر امتنه صفت دعایی تعلیم وامر مهمی تبیین وتفهیمدر ❊ والله القادر الموفق الهادی

وَلِلْکُفَّارِ وَالْفُسَّاقِ بَعْضًا ❊ عَذَابُ الْقَبْرِ مِنْ سُوءِ الْفِعَالِ

کفاره حق ستر وانکار ایدیجی معناسنه اولان کافرك جمعیدر که اصطلاح شرعده ایمان شانندن اولان ایمانی ایتمیجی دیمکدر ❊ فساق کنهکار معناسنه اولان فاسقك جمعیدر ❊

❊ حاصل معنای بیت ❊

عذاب قبر هم کفار ایچون ❊ وهم ده سوء فعال وقبح حاللریله تعذیبنه ارادهٔ الهیه تعلق ایدن مؤمنلردن بعض فساق ایچون ثابتدر ❊ معلوم اولهکه عذاب قبر حق اولوب جناب رب قدیر قدرت کامله سیله قبرده میته کافر ایسه متألم اوله جق قدر مؤمن ایسه تلذذ ایده جك مقدار بر نوع حیات خلق ایدر بوکا ادلهٔ قاطعه وبراهین ساطعه کثیردر از جمله ❊ قَالُوا رَبَّنَا

أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ ❊ وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ
مَعِيشَةً ضَنْكًا ❊ آيت جليله لرى عذاب قبر ايله مفسردر ❊ وَسَنُعَذِّبُهُمْ
مَرَّتَيْنِ ﴾ آيت كريمه سنده مرتين مرة في القبر ومرة في القيامة ايله
تفسير اولنمشدر وكذلك ﴿ اِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ ❊
وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ ❊ آيت كريمه لرى
عذاب قبر ايله مفسردر ❊ واحاديث نبويه ده ❊ عَذَابُ الْقَبْرِ حَقٌّ ❊
مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْمُلْكِ كُلَّ لَيْلَةٍ لَا يَكُونُ لَهُ عَذَابُ الْقَبْرِ ❊ اَلْقَبْرُ رَوْضَةٌ
مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ اَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفَرِ النِّيرَانِ ❊ حديث شريفلرى دخى
دلائل واضحهٔ اهل سنتدر ❊ رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
افندمز حضرتلرى ايكى بكى قبر كوردكلرنده بيورديلر كه ايكيسيده
تعذيب اولنيورلر بريسى بولدن استنزاه ايتمز ديكرى نميمه ايله كزر
ايدى ❊ ايمدى اياق وزرنده بول ايله استنزاه ايتمامك افعال ذميمه دن
اولوب مخل نظافت ❊ وصفت نميمه يعنى قوغوجيلق ايله نمام اولمق
اخلاق رديه دن اولوب مغاير شريعت ومنافى انسانيت اولهرق
ايكيسيده دنياده عقلانك حسن نظر وتوجهنى سالب اولمغله
برابر عذاب قبرى موجب اولديغندن هر وجهله احتراز اولنه جق
احوال وافعال نامرضيه در ❊ يَا رَبِّ وَقِنَا عَذَابَ الْقَبْرِ وَعَذَابَ
النَّارِ ❊ وَاَنْتَ الرَّحِيمُ الْقَدِيرُ الْغَفَّارُ ❊

دُخُولُ النَّاسِ فِي الْجَنَّاتِ فَضْلٌ ❊ مِنَ الرَّحْمَنِ يَا اَهْلَ الْمَعَالِي

❊ حاصل معناى بيت ❊

اى اهل معالى اى اصحاب محاسن دخول جنات مِنْ قِبَلِ الرَّحْمَن
فضل وكرمدر ❊ يعنى اهل ايمانك جنّاته دخوللرى اعمال صالحه
لرى سببيله اولميوب محضا فضل ورحمت الهيه در ❊ عليه
الصلوة والسلام افندمزدن ❊ لَنْ يَدْخُلَ اَحَدُكُمُ الْجَنَّةَ بِعَمَلِهِ ❊
يعنى هيچ بريكز محضا عمل صالح سببيله جنّته داخل اولمازحديث
نبويلرى شرف صادر اولديغى زمان اصحاب كرام حضراتى
﴿ وَلَا اَنْتَ يَا رَسُولَ اللهِ ﴾ يعنى سزده مى يا رسول الله ديه رك
استفسار ايلدكلرنده ❊ وَلَا اَنَا اِلَّا اَنْ يَتَغَمَّدَنِيَ اللهُ بِرَحْمَتِهِ ❊ يعنى
بن دخى عمل صالح سببيله داخل جنت اعلا اولمم انجق الله تعالى
وتقدس حضرتلرى بنى رحمت الهيه سيله ستر ايتمكله داخل بهشت
اولورم ديمكدر ❊ بو حديث شريف قرآن كريمده ❊ اُدْخُلُوا
الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❊ قول كريمنه منافى دكلدر ❊ بلكه موافقدر
چونكه اهل ايمانك جنّته دخول ايله امر الهى فضل ورحمتدر ❊ يعنى
مؤمنلر اعمال صالحه ايله متصف اولدقدنصكره جنّته داخل
اولسكز خطابى فضل وكرم الهيدر ❊ ايمدى هر مؤمن اعمال صالحه
ايله متصف اولمالىدر اما حسن اعماله مغرور اولماملىدر ❊ بلكه

حسن قبولی حقنده فضل و رحمت الٰهیه رجا و تضرع ایتملیدر
معتزله‌کی وهی بو مسئله‌ده دخی مخالفت ایدرك مطیعه ثوابك
وعاصی‌یه عقابك ایجابنه قائل اولدیلر ※ بز اهل سنت دیرزکه
جناب حقه هیچ برشی واجب اولماز انجق اهل ایمانی فضلاً جنته
وکفاری عدلاً جهنمه ادخال بیورر ※

حِسَابُ ٱلنَّاسِ بَعْدَ ٱلْبَعْثِ حَقٌّ ※ فَكُونُوا بِٱلتَّحَرُّزِ عَنْ وَبَالِ

※ معنای بیت ※

یوم قیامتده بعث و وقوعندن صکره حساب ناس حقدر ※ اویله
اولنجه وبالدن یعنی هر درلو گناهدن احتراز شدید ایله صاقینکز
معلوم اوله‌که بعث و معادك ثبوتنده اهل سنت اتفاق ایتدیلرکه
﴿ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيٰمَةِ تُبْعَثُونَ ※ قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِىٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ
﴿ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ※ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ
بَنَانَهُۥ ※ آیت کریمه‌لری دلائل قاطعه‌در ※ وبعد البعث کافهٔ
ناسك کرك حقوق عباده وکرك حقوق رب العباده متعلق
کبیره وصغیره بالجمله اعمال واقوال وافعاللرندن حساب ویره‌جکلری
حقدر ※ والله تعالی حضرتلری عرصات قیامتده بلاترجمان
عبادیله افعال واقواللری اوزرینه محاسبه ایدرکه قرآن کریمده
﴿ فَلَنَسْـَٔلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ※ آیت جلیله‌سی دلیل قطعیدر ※ لکن هر

کسك حسابی بر درجه‌ده اولمیوب متفاوتدر ※ نته‌کیم قرآن
کریمده ※ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ※ بیورلدیغنه بعضیلری
حساب یسیر ایله جنته داخل اولورلر و بعضیلری ※ وَلَا تُسْـَٔلُ (سورهٔ بقره‌ده)
عَنْ أَصْحَٰبِ ٱلْجَحِيمِ ※ آیت کریمه‌سی حکم جلیلنجه بغیر حساب
دوزخه گیدرلر ※

وَيُعْطَى ٱلْكُتْبُ بَعْضًا نَحْوَ يُمْنَى ※ وَبَعْضًا نَحْوَ ظَهْرٍ وَٱلشِّمَالِ

※ مآل بیت ※

انسانلرك مدت حیاتنده حفظهٔ کرام ملکلرینك یازمش
اولدیغی صحائف اعمالی یوم قیامتده بعد البعث مؤمنینك
بالمواجهه صاغ جانبندن ومنکرینك ارقه وصول طرفلرندن
اعطا اولنور اهل سنت عندنده مؤمنینك علیین نام دیوانی
یمینلری طرفندن ومنکرینك سجین نام دیوانی شمال وظهرلری
جانبندن اعطا اولنه‌جغی حقدر ※ و بوخصوصده قرآن
کریمده ※ فَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا
يَسِيرًا ※ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ※ وَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ (سورهٔ انشقاقده)
فَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُوتَ كِتَٰبِيَهْ ※ وَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهْرِهِۦ فَسَوْفَ
يَدْعُوا ثُبُورًا وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ※ نص جلیللریله ثابتدر ※ مؤمنك
کتابی عنواننده ※ بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ هَٰذَا كِتَابُ ٱلْجَلِيلِ إِلَى ٱلصَّالِحِ

اَلْخَلِيلِ اُدْخُلُوا فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ❊ يا زلمش
اوله جق وبو كتاب بعد الاعطا ملئكۀ كرام و غلمان وحور كندوسنی
استقبال ايده جكلرو درحال ابواب جنان كشاد اولنه جق وبر
منادی فلان بن فلان نائل سعادتدر ❊ بوندنصكرا ابداً اشقاوت
يوقدر ديه ندا ايليه جكدر و منكر ومنافق كتابی بعد الاعطا
عذابه مأمور ملئكه مؤاخذه ايده جكدر ❊
رَبَّنَا اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِين

وَحَقٌّ وَزْنُ اَعْمَالٍ وَجَرْىٌ ❊ عَلٰى مَتْنِ الصِّرَاطِ بِلَا اهْتِبَالِ

❊ معناى بيت ❊

يوم قيامتده وزن اعمال حقدر ❊ وصراط اوزرندن بلا
اهتبال يعنى كذب وافتراسز وياخود هيچ برشيئه آتكاسز
جرى ومرور ثابتدر ❊ ميزان حقنده آيات جليله كثيردر ❊
ازجمله ❊ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ❊ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ
الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ❊ وَمَنْ خَفَّتْ
مَوَازِينُهُ فَاُولٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَظْلِمُونَ
بيورلمشدر بو مقامده ميزان كندوسيله مقادير اعمال بيلنان
شيدن عبارتدر عقل بونك كيفيتنی ادراكده ماهيتنی تصويرده

قاصردر چونكه اعمال اعراض قبيلندن اولوب خفت وثقلت
ايله توصيف اولنه ماز دينلورايسه وقتاكه ثبوتی اوزرينه
دليل قطعی وار در كيفيتی ايله اشتغال ايتميه رك حقيقتنه اعتقاد
واجب اولدی ❊ زيرا الله تعالى حضرتلری تصورتله اراده بيورديسه
عبادنه مقادير اعماللرينی بيلديرمكه قادر در ❊ وموزونك
صحائف اعمال اولديغنه دليل وارد اولدی واموراخرت امور
دنيايه مقيس اوله ماز ❊ كلهلم صراطه صراط متن جهنم
اوزرينه ممدود برجسر اولوب انلك اوزرندن مرور اولنه جقدر
قرآن عظيم الشانده ❊ وَاِنْ مِنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا ❊ بيورلمشدركه
ورود بمعنى المروردر ❊ بو بابده اولان حديث شريف مآلنه
نظرا صراطك يدی قنطرهسی اولوب برنجيسنده ايماندن ❊
ايكنجيسنده صلوةدن ❊ اوچنجيسنده زكوةدن ❊ دردنجيسنده
صيامدن ❊ بشنجيسنده حج شريفدن ❊ آلتنجيسنده وضوء
وغسلدن ❊ يدنجيسنده والدين وصلۀ رحم واصلاح بين
الاخوان خصوصلرندن عبد محاسبه اولنه جقدر ❊ بونلردن
كوزلجه جواب ويررايسه برق خاطف كبی مرور ايده جكدر
ايشته عقائد دينيه مزدن بريسی دخی صراطك وجودنه
واولين وآخريندن عمومك اندن مرورينه ايمان ايلمكدر ❊

خفی اولمیه کم ؞ یَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَیْرَ الْاَرْضِ ؞ قول کریمندن
سؤال اولندقده یعنی کرهٔ ارض تبدل ایلدیکی وقتده خلایق
نه مکانده بولنورلر دیو علیه الصلوة والسلام افندمز حضرت
لرندن استفسار اولندقده ؞ علی الصراط ؞ بیوردیلر ؞
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ؞

وَمَرْجُوٌّ شَفَاعَةُ اَهْلِ خَيْرٍ ؞ لِاَصْحَابِ الْكَبَائِرِ كَالْجِبَالِ

؞ مآل بیت ؞

طاغلر کبی کبائر ذنوب اصحابنه اهل خیرک شفاعتی مرجو در ؞
محبوب خدا وشفیع روز جزا خاتم الانبیا علیه ازکی التحایا
افندمز حضرتلری ؞ قول کریم ؞ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰى
؞ عَسٰى اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ؞ مدلول جلیللرینجه شفاعت
کبری مقام عالیسیله ده مشرف ومکرم بر نبی اشرف الانبیاءدر
سائر انبیاء عظام صلوات الله علیهم اجمعین حضراتی واولیاء
کرام قدس الله اسرارهم وعلما وشهدا وصلحا دخی اهل کبائره شفاعت
ایدرلر که کتاب کریمده ؞ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ
الرَّحْمٰنُ ؞ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ؞ بیورلدی وصاحب سعادت افندمز
حضرتلری ؞ شَفَاعَتِي لِاَهْلِ الْكَبَائِرِ مِنْ اُمَّتِي وَاَنَا اَوَّلُ شَافِعٍ وَاَوَّلُ
مُشَفَّعٍ ؞ بیوردی بو کبائردن اشراك بالله مستثنادر زیرا قرآن کریمده

في الجامع الصغير عن ابي سعيد الخدري انا سيد ولد آدم يوم القيمة ولا فخر اى اقوله شكراً لا فخراً عزيزى وبيدى لواء الحمد ولا فخر وما نبي يومئذ آدم فمن سواه الا تحت لوائي وانا اول من تنشق عنه الارض ولا فخر وانا اول شافع واول مشفع ولا فخر ؞ وفيه ايضا عن جابر انا قائد المرسلين ولا فخر وانا خاتم النبيين ولا فخر وانا اول شافع ومشفع ولا فخر وفيه ايضا عن ابي هريرة انا سيد ولد آدم يوم القيمة واول من تنشق عنه القبر للحشر واول شافع واول مشفع آه
في الجامع عن انس وعن ابن عباس وعن كعب بن عجرة

ان الله

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ؞ بیورلمشدر
خفی اولمیه کم لوجه الله تعالی صدقات بناء مساجد وسبیل ورباط ایله
مساجده بساط دوشه مك وشمع وقندیل وضع وایقاد ایلمك
کبی انواع خیرات ومبرات موجب شفاعتدر ؞ فلهذا مؤمن ایچون
انواع خیرات ایله شفاعت رجا ایتمك وشرکدن ماعدا حسب البشریه
هر نقدر کنهکار اولسه ینه حضرت غفارك رحمت الٰهیه سندن
قنوط یعنی امیدی قطع ایتمامك واجبدر ؞ زیرا سورهٔ زمرده
؞ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ
؞ سورهٔ حجرده ؞ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ اِلَّا الضَّالُّونَ ؞ آیت
کریمه‌لری حبیبم سویله که ای معاصیده اسراف وتجاوز ایله نفسلرینه
ظلم وستم ایدن قوللرم خدانك رحمتندن امید کسمیکز رحمت الٰهیه‌دن
انجق اهل ضلالت قطع امید ایدر معناسیله مفسردر ؞ اَللّٰهُمَّ
ارْحَمْنَا وَيَسِّرْ لَنَا شَفَاعَةَ حَبِيبِكَ الْمُجْتَبٰى عَلَيْهِ اَفْضَلُ التَّحَايَا ؞

وَلِلدَّعَوَاتِ تَاْثِيرٌ بَلِيغٌ ؞ وَقَدْ يَنْفِيهِ اَصْحَابُ الضَّلَالِ

؞ معنای بیت ؞

دعالر ایچون تأثیر بلیغ ثابتدر اصحاب ضلال ایسه دعانك تأثیرینی
نفی وانکار ایدرلر ؞ ناظم حضرتلری اصحاب ضلال تعبیریله
معتزله‌یه اشارت ایدیبور ؞ اهل سنت عندنده جناب رب العباد

مجيب الدعوادر ٭ مطيعلرك دعالريني قبول بيورر ٭ قرآن كريمده ٭ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ٭ سزبن عظيم الشانه دعا ايديكز سزك ايچون اجابت ايدرم و ﴿ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴾ ٭ بن عظيم الشان دعا ايده نك دعوتنى قبول ايده رم عبادمده بكا ايمان وطاعت ايچون دعوتمه اجابت واوامر ونواهى الهيه مه اتباع وامتثال ايتسونلر تاكه رشد وحقه اصابت ايده لر ٭ ايشته بو آيتلر دعالرك تأثيرينه دلائل ساطعه در ٭ عند المحققين دعاء مؤمنين قوين اجابتدر ٭ ومطلقا عيد مظلومك دعاسى حقنده ﴿ اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ وَلَوْ كَانَ كَافِرًا ﴾ حديث شريفى مرويدركه كفره دن بيله اولسه مظلومك دعاسندن حذر ايديكز ديمكدر ٭ استجابت دعا حقنده عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرى ٭ لَا يَرُدُّ الْقَضَاءَ إِلَّا الدُّعَاءُ ٭ بيورمشلر ولديغى امام ترمذى رحمة الله عليه روايتيدركه قضايى رد ايتمز انجق دعا رد ايدر معناسنى متضمندر دعاده تأثير بليغ شويله دركه دعا قضاء مبرمى صرف ومنع ايتمز تسهيل ايدر ٭ لكن نفس قضاء معلق نازل اولسون ويا نزوله مهيا بولنسون باذن الله تعالى رد ودفع ايدر ٭ نته كم امام طبرانى وحاكم رحمهما الله تعالى روايتى اوزره حديث نبويده ﴿ الدُّعَاءُ يَنْفَعُ

في الجمع عن انس اتقوا دعوة المظلوم وان كان كافرا فانه ليس دونها حجاب اه
وفيه ايضا عن خزيمة بن ثابت اتقوا دعوة المظلوم فانها تحمل على الغمام يقول الله تعالى وعزتي وجلالي لانصرنك ولو بعد حين اه
وفيه ايضا عن ابن عمر اتقوا دعوة المظلوم فانها تصعد الى السماء كانها شرارة اه

مِمَّا نَزَلَ وَمِمَّا لَمْ يَنْزِلْ ٭ شرفوارد اولمشدر ٭ وبر حديث شريفده ﴿ لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللهِ مِنَ الدُّعَاءِ ٭ وارد اولمشدركه الله تعالى اوزرينه دعادن احب واكرم برشى اولمدى يعنى حضرت معبود دعايى پك سور ديمكدر ٭

دعوات مستجابه

اولياء عظام حضراتنك نيازو دعالريله ابوين وعلما واساتيذ ومشايخ كرامك زهد وصلاح ايله صفوت واخلاصه مقترن اولان دعالرى عند الله تعالى سريع الاجابه در ٭ خفى اولمديغى اوزره بين الناس بعض ذوات ايچون مستجاب الدعادينور بو كلام پك صحيحدر حتى ٭ مَنْ فُتِحَ لَهُ أَبْوَابُ الدُّعَاءِ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْإِجَابَةِ ٭ حديث شريفى بر كمسه يه ابواب دعا آچيلورا يسه اجابت قپولرى آچيلور معناسنده صريحدركه حق تعالى حضرتلرينك محبت ورضاى شريفى تعلق ايدن مطيع وصالح قوللرينك دعالرينى استجابه وقبول مقتضاى فضل وكرم الهيسيدر ٭ ودعاده حضرت فخر كائنات عليه افضل التحيات افندمز حضرتلرينه صلوة وسلام كتورمك لابددر ٭ حتى حديث شريفده ٭ كُلُّ دُعَاءٍ مَحْجُوبٌ دُونَ السَّمَاءِ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّلَوةُ عَلَيَّ صَعِدَ الدُّعَاءُ ٭ بيورلمشدركه هر بر دعا دون السماء محجوبدر ٭ اما عقيب دعاده بنم اوزريمه صلوة

في الجمع عن البراء الدعاء هو العبادة وفيه ايضا عن انس الدعاء مخ العبادة وفيه ايضا عن ابن عباس الدعاء مفتاح الرحمة والوضوء مفتاح الصلاة والصلاة مفتاح الجنة وفيه ايضا عن علي الدعاء سلاح المؤمن وعماد الدين ونور السموات والارض وفيه ايضا عن انس الدعاء لا يرد بين الاذان والاقامة وفيه ايضا عنه الدعاء بين الاذان والاقامة مستجاب فادعوا وفيه ايضا عنه الدعاء مستجاب ما بين النداء والاقامة وفيه ايضا عن ثوبان الدعاء يرد القضاء وان البر يزيد في الرزق وان العبد ليحرم الرزق بالذنب يصيبه وفيه ايضا عن نمير بن اوس

وسلام اهدا اولنديغى آنده دائرهٔ حجابدن صعود ايدر معناسنى
مشعر اولوب دعانك صلوة وسلام ايله اجابتكاه احديته
واصل اوله جغنى مبشردر ⁂ بناءً عليه ابتداء دعاده الحمد لله رب
العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين
ديوب حسن ابتدا ايله تضرعه باشلادقدنصكره خاتمه اولهرق
و سلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين ديه‌رك صلوة وسلام
وفاتحهٔ شريف قرائت اولنمسى آداب دعادندر ⁂
عليه الصلوة والسلام افندمز حضرتلرى ⁂ مَا مِنْ اَحَدٍ يُسَلِّمُ
عَلَىَّ اِلَّا رَدَّهُ اللّٰهُ عَلَىَّ رُوحِى حَتّٰى اَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ ⁂ بيوردقلركه
بنم اوزريمه هركيم صلوة وسلامى بنم روحمه رد وايصال ايدر
حتى بن دخى اول كمسه اوزرينه رد سلام ايده‌رم معناسنى محتويدر
اشبو حديث نعمت تحديثله امت مسعوده‌سنه وصلوة وسلاملرينه
محبت سنيهٔ رسالتپناهيلرينى لطفاً بيان وتبشير بيوردقلر ⁂
الحمد لله الذى جعلنا من امة حبيبه عليه السلام ⁂

⁂ استطراد ⁂

احياننك امواتاو زرينه دعالرينك تأثيرى تخفيف ذنوب
ودفع عذاب ورفع درجات ايچوندر ⁂ زيرا الله تعالى حضرتلرى
قاضى الحاجات ودافع البليادر ⁂ عليه الصلوة والسلام افندمز

في الجامع عن انس وعن على رضى الله عنهما كل دعاء محجوب حتى يصلى على النبى صلى الله عليه وسلم اهـ

جامع صغيرده حضرت ابى هريره دن بو حديثى روايت ايديور اهـ

حضرتلرى ⁂ اَهْدُوا مَوْتَاكُمْ ⁂ بيورملريله يا رسول الله موتايه
هديه نه دردياو استفسار اولندقده الدُّعَاءُ وَالصَّدَقَةُ ⁂
جواب عاليسى شرفصادر اولدى ⁂ معلومدركه اوزرينه حج فرض
اولمش ياخود مديون بولنمش اولان بر كمسه وفات ايلسه طرفندن
حج اولنمق و مديون متوفينك بورجى ايفا ايدلمك جائز ونافع
اولور ⁂ دعا وصدقه دخى بويله‌جه‌در ⁂ اهل سنت اعتقاداتى
بودر ⁂ معتزله وفلاسفه اعتقاد ايتمز ⁂ من العبد الدعاء
والاستعطاف ⁂ ومن المولى الاجابة والالطاف ⁂

وَدُنْيَانَا حَدِيثٌ وَالْهَيُولَى ⁂ عَدِيمُ الْكَوْنِ فَاسْمَعْ بِاجْتِذَالِ

بو بيتده ⁂ دنيا ⁂ جواهر واعراضدن اولهرق جميع مخلوقات
ديمكدر ⁂ حديث ⁂ حادث و ⁂ هيولى ⁂ اصل ماده معناسنه
⁂ عديم ⁂ معدوم و ⁂ اجتذال ⁂ فرح وسرور معنالرينه كلور ⁂
مقصود ناظمك دخى بو معنالردر

⁂ حاصل معناى بيت ⁂

بو دنيا وما فيها يعنى ظاهر وباطنيله بالجمله ما سوى الله احداث
الهى ايله حادثدر ⁂ هيولى دينلان ذاتاً معدوم وغير موجوددر
بو كلامى فرح وسرور ايله استماع ايله ديمكدر ⁂ معلوم اولهكه
ناظم حضرتلرى بو بيتله افلاكيه وفلاسفه يعنى حكماء متقدمين

زمره سنك عالم هیولی در ❊ برطینت قدیمه درکه اشیا اول
طینتدن حاصل اولدی وا دیسنده اولان اقواللرینی رد ایدر ❊
طوائف مذکوره طینتده اختلاف ایدوب بعضیلری طینت قدیمه
حرارت ❊ برودت ❊ رطوبت ❊ یبوست در ❊ اصل عالم بونلردندر
اختلاط ایدرك جسم اولدی ❊ وبعضیلریده ❊ ماء ❊ تراب ❊ نار
هوا ❊ در امتزاج ایتدکده جسم اولدی دیه رك دنیانك بو وجهله
قدمنه قائل اولدیلر ایسه ده مردود در زیرا قدیم صفتیله متصف
اولان حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك وارلغیله برابر هیچ برشیء
موجود دکل ایدی کائناتك کلیسی قدرت الٓهیه ایله مخلوقدر ❊
ایشته مذهب اهل سنت بودر وبالجمله اهل اسلام ونصاری
ویهوددن وسائر اتباع انبیا علیهم السلامدن جمیع اهل ملل
بونك اوزرینه متفقلردر ❊ والحاصل دنیامزی جناب واجب
الوجود حضرتلری کمال قدرتیله ایجاد بیوردی بو بابده ﴿ اَللّٰهُ خَالِقُ
كُلِّ شَيْءٍ ❊ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ ❊ آیتلری ودها
سائر آیات بینات واردر ❊ قدیم وقدیر اولان حضرت خالق
ایجاد معدوم واعدام موجود اوزرینه قادردر ❊

―..... ❊ تنبیه ❊ .....―

بعض شروحده کورلدیکی اوزره اهل بدعت ایله بحث ومناظره

مبتدع اولان ذاته قناعت حاصل وهدایت واصل اولمق اوزره
دلیل وحجت اتیاننه اهتمام ایتملیدر ❊ وآنك کلامی اوزرینه
تبسم ایتمه ملیدر ❊ زیرا برکسه کفر ایله تکلم ایلسه اکا کولمك
جائز دکلدر ❊ چونکه متکلم کافر اولدیغی کبی نعوذ بالله تعالی ضاحك
مُسْتَحْسِنْ دخی کافر اولور ❊ حتی بعض علما ❊ مَنْ تَبَسَّمَ فِي وَجْهِ الْمُبْتَدِعِ
فَقَدْ اَعَانَ عَلٰى هَدْمِ الْاِسْلَامِ ❊ دیمشلرکه اهل بدعتدن بر مبتدعك
مخالف عقائد اهل سنت نامشروع سوزلرنده برکسه آنك یوزینه
تبسم ایلسه هدم اسلامه اوزرینه یاردم ایتمش اولور دیمکدر ❊
حفظنا الله تعالی

وَلِلْجَنَّاتِ وَالنِّيرَانِ كَوْنٌ ❊ عَلَيْهَا مَرُّ اَحْوَالٍ خَوَالِ

❊ کون ❊ وجود معناسنه ❊ مَرُّ ❊ مصدر مَرَّ فعلندن مرور معناسنه در
احوال جمع حَوْل یعنی سنین واعوام دیمك ❊ خوال ❊ جاری یا خود ماضی
معناسنه اولان خالی ویا خالیه نك جمعیدر

―..... ❊ حاصل معنای بیت ❊ .....―

جنات ونیران ایچون وجود واردر ❊ بر حالده کم انلرك اوزرینه
احوال وسنین ماضیه نك مروری ثابتدر کتب کلامیه ده بیان
اولندیغی اوزره طبقات ودرجاتیله جنات ❊ وطبقات ودرکاتیله

جهنّم ایچون الآن و ازمان ماضیه ده موجودیت نص ایله ایله ثابتدر ※ نته‌کم بو معنا جنت حقنده ※ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ※ وجهنم حقنده ※ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ※ آیت جلیله‌لرندن مستفاد اولور چونکه آیتین مذکورتین ده‌کی اعداد ماضی صیغه سیله‌در مذهب اهل سنّت بودر ※

وَذُو الْإِيمَانِ لَا يَبْقَى مُقِيمًا ※ بِسُوءِ الذَّنْبِ فِي دَارِ اشْتِعَالِ

※ مآل بیت ※

اهل سنّت مذهبنده صاحب کبیره یعنی بیوك کناه صاحبی توبه ایتمکسزین فوت اولسه بیله جهنمده اشتعال ایدن نارده مخلد و مؤبد قالماز ※ معتزله وخوارج بونك خلافنه ذاهب اولوب عبد معصیتله ایماندن خروج ایدر ※ نعوذ بالله تعالی حالبوکه بو قاردوه

وَمَا أَفْعَالُ الْخَيْرِ فِي حِسَابٍ ※ مِنَ الْإِيمَانِ مَفْرُوضَ الْوِصَالِ

بیتنده شرح وبیان اولندیغی اوزره اعمال صالحه حقیقت ایمانده داخل دکلدر ※ ایمدی مؤمن بشریتله شرکدن ماعدا سیئاتی ایشلسه ینه مؤمندر ※ اهل سنّتك دلیلی ※ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ※ آیت جلیله سیدرکه الله تعالی حضرتلری ذات احدیتنه شرك قوشمقلغی اصلا عفو ومغفرت ایتمز ※ شرکك ماد ونی مشیئت الٰهیه سی تعلق ایدن کمسه ایچون

مغفرت بیوررر معناسنه‌در ※ حاصلی نظر شرع عالیده ناس اوچ قسم اوزرینه‌در ※ بعضسی نعوذ بالله تعالی کافر اولدیغی حالده فوت اولور بو قسم مخلّد فی النار در ※ بعضسی بلا ذنب یا خود توبه یه موفق اوله رق وفات ایدر بو قسم مخلّد فی الجنة در ※ وبعضیسی من غیر توبة مع الکبائر وفات ایلر بو قسم مشیئت الٰهیه ده در دیلرسه فضل ورحمتیله مغفرت ودیلرسه کناهی مقداری جهنمده تعذیب وبعده جنّته بعث وادخال بیورر

لَقَدْ أَلْبَسْتُ لِلتَّوْحِيدِ نَظْمًا ※ بَدِيعَ الشَّكْلِ كَالسِّحْرِ الْحَلَالِ

بو بیتده ناظم حضرتلری مجازاً نظمی لباسه ومنظومی ملبوسه تشبیه ایلدی ※ زیرا لباس لابسك زینتی اولدیغی کبی نظم بدیع کلامك زینتیدر ※ بدیع الشّکل ※ نظما کلمه سنك صفتی‌در

※ خلاصهٔ معنای بیت ※

شکل وهیئتی سحر حلال کبی بدیع اولان نظمی یعنی کلام مقفای موزونی علم توحیده البالس ایلدم دیمکدر ※ معلوم اولدکه مطلقا سحر حرام وفاعلی مذمومدر ※ لکن بعض محلده مقیداً استعمال اولنورکه ممدوحدر ※ إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ لَسِحْرًا ※ حدیث

شریفی کبی یعنی بعض بیان سحردر زیرا صاحب بیان حسن بیانیله
مشکل اولان بر شیئی ایضاح وحقیقتی کشف ایدرده حسن
بیاننه قلوبی میلان ایدر ؞ نته کم سحر ایله استماله قلوب
اولدیغی کبی ؞ ایمدی نظمك سحره تشبیهنده کی وجه شبه هر
برینك قلوبه محبت استجلاب ایتملریدر ؞ بو بیتده صنایع
بدیعیه دن احتراس واردرکه سحری حلال ایله وصف ایلدی
«احتراس» خلاف مقصودی ایهام ایدن وبو سببله اعتراضی
دعوت ایلیان بر کلامده ایهام واعتراضی دفع ایدر بر قید ایراد
ایتمکدر ؞ دیمك اولورکه صنعت احتراس دافع ایهام و
اعتراضدر ؞ سید سند قدس سره حضرتلرینك تعریفاتنده
صنعت احتراسه مثال اوله رق « فَسَوْفَ يَأْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ
يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ؞ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ
آیت جلیله سی یازلمشدرکه الله تعالی حضرتلری یقینده بر
قوم کتورکه انلره محبت ایلر وانلرده الله تعالی حضرتلرینه
محبت ایدرلر ؞ اویله بر قوم که مؤمنین اوزرینه ذلیل
ومتواضعلر کافرین اوزرینه عزیز وقویلر معناسنی محتویدر
آیت مذکوره ده صنایع بدیعیه دن احتراس شودرکه الله تعالی
حضرتلری قوم مذکور حقنده یالکز اذلة على المؤمنين ؞

وصفیله اقتصار بیورمش اوله ایدی او قومك خلاف مقصود
اولان ضعفنی ایهام ایدر ایدی فلهذا ؞ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ ؞ جمله سی
او ایهامی دفع وتکمیل تمثیل طریقیله ایراد بیورلدی ؞

يُسَلِّي الْقَلْبَ كَالْبُشْرٰى بِرَوْحٍ ؞ وَيُحْيِي الرُّوحَ كَالْمَاءِ الزُّلَالِ

بو بیت سابقه مرتبط اولوب حاصل معنی سحر حلال
کبی اولان نظم نشاط آور بر خبر سار ایله بشارت کبی قلبه
راحتله تسلیت بخش ایدر ؞ وانسانك روحنی ماء زلال
کبی احیا ایدر ؞ تسلیت ؞ قلبه عارض اولان هموم وغمومی اوزرسنه
تفریج معناسنه ؞ بشری ؞ خبر سار یعنی مسرت آور خبرله
بشارت ؞ روح ؞ فتح را ایله راحت معناسنه در ؞ ضم را ایله
بدنده جوهر نورانیدرکه ماء وردك ورده یعنی کل صوینك
کل یپراغنده سریانی کبی بدنده سریان ایدر ؞ ماء زلال ؞ عذب
وصافی صودر ؞ ناظم حضرتلرینك بو بیتنده تشبیه بدیع واردرکه
ماء زلال سبب حیات اولدیغی کبی بو نظمده حیات روحه سببدر
وصنایع بدیعیه دن جناس تام واردرکه آنفا معنالری سبق
ایدن « رَوْح » و « رُوح » کلمه لرینك تصادفیدر ؞ ..

فَخُوضُوا فِيهِ حِفْظاً وَاعْتِقَاداً ٭ تَنَالُوا جِنْسَ اَصْنَافِ الْمَنَالِ

« خوضو » شروع ایدیکز معناسنه امر حاضردر « اعتقاد » برشی اوزرینه جزم وربط قلبدر ٭

٭ حاصل معنای بیت ٭

ایمدی روحی احیا ایدر اولدیغی معلوم اولان علم جلیل کلامدن اشبو نظم بدیعه حفظاً ومعناسنی اعتقاداً شروع ایدیکزکه بو صورتله جناب واهب العطایا حضرتلرندن دنیا وعقباده انواع نعمه نائل اولاسکز ٭ فی الحقیقه ناظمک بو نظمی اجل علوم شرعیه دن اولان علم توحیددن حرز جان وحفظ جنان ایده جک آثار نفیسه دندر ٭ « لله در الناظم »

وَكُونُوا عَوْنَ هٰذَا الْعَبْدِ دَهْراً ٭ بِذِكْرِ الْخَيْرِ فِي حَالِ ابْتِهَالِ

بو بیت بیت سابقه معطوفدر « عون » مصدردر بمعنی فاعل یعنی معین معناسنه در « دهر » زمان وعصر « ابتهال » تضرع ونیاز معناسنه کلور ٭

٭ حاصل معنای بیت ٭

دهر وزماندن تیسر ایدن آز چوق وقتلرده جناب حقه ابتهال وتضرع عکز حالنده ناظم قصیده اولان بو عبده ذکر خیر ایله معین اولکز ٭

ناظمک بو التماس لطیفی دعا واستغفار اهدا ایدیکز دیمکدر ٭ ناظم حضرتلری اهل ایمانک غیاباً اخواننه دعاسی عندباریده استجابته قریب وسریع اولدیغنه دائر اولان « دَعْوَةُ الْغَائِبِ لِلْغَائِبِ اَسْرَعُ اِجَابَةً » حدیث شریفنه اتباعاً اخوانندن خیر دعا التماس ایدیور ٭

٭ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلَهُ وَنَوِّرْ قَبْرَهُ بِفَضْلِكَ يَا كَرِيمُ ٭

لَعَلَّ اللّٰهَ يَعْفُوهُ بِفَضْلٍ ٭ وَيُعْطِيهِ السَّعَادَةَ فِي الْمَآلِ

بو بیت دخی سابقنه مرتبطدر ٭ لعل ٭ ترجی ایچوندر « عفو » ترک مؤاخذه معناسنه در ٭ عفو کلمه سنک « عن » ایله تعدیه سی معروفدرکه مثلا ٭ عَفَى اللّٰهُ عَنْ ذُنُوبِنَا ٭ کبی فقط بو بیتده « وَاخْتَارَ مُوسٰى قَوْمَهُ » آیت جلیله سنده اولدیغی کبی « عن » حذف ایصال قبیلندن محذوفدر « مآل » مرجع وعاقبت معناسنه درکه مقصد آخرتدر سلامت خاتمه در ٭

فی الجامع الصغیر
عن ابی الدرداء دعاء
المرء المسلم مستجاب
لاخیه بظهر الغیب
عند رأسه ملك
موکل به کلما دعا
لاخیه بخیر قال
الملك آمین ولك
بمثل ذلك
وفیه ایضاً عن
عمران بن حصین
دعاء الاخ لاخیه
بظهر الغیب لایرد
وفیه ایضاً عن ام
کرز دعوة الرجل
لاخیه بظهر الغیب
مستجابة وملك
عند رأسه یقول
آمین ولك بمثل
وفیه ایضاً عن
ابن عباس دعوتان
لیس بینهما وبین الله
حجاب دعوة المظلوم
ودعوة المرء لاخیه
بظهر الغیب

حاصل معناى بيت

اميد ورجا اولنوركه عفوّ غفور اولان جناب خدا ذكر
خيرايله دعا اوزرينه فضل وكرميله بو عبدنى
كناهلرندن عفو ايدر وعقباده سعادت احسان بيورر

وَاِنِّ الدَّهْرَ اَدْعُوكُنْهُ وُسْعِى ❊ لِمَنْ بِالْخَيْرِ يَوْماً قَدْ دَعَا لِى

مآل بيت

بكا يوماً من الايام ذكر خيرايله دعا ايدن اهل خير
ايچون بن دخى جميع عمرمده خصوصاً آخر امرمده
غايت وسع وطاقتم ونهايت جهد وطاعتم
ايله دعا ايده رم ديمكدر

حضرت ناظمك مسلك ممدوحنه امتثالاً بو
عبد فقير كثيرالتقصير دخى حق سبحانه
وتعالى حضرتلرندن ناظم حضرتلرينه وجميع مشايخ
كرام واسلاف فخام ايله ابوين واقربا
واخوان اهل ايمانه وجمله مزه واحبامزه عفو
و مغفرت احسان بيورمسنى نياز واستدعا
ايدرم

ربّنا تقبّل دعائنا بحرمة حبيبك ورسولك
الكريم خاتم النّبيّين عليه صلواة الله والملئكة
والنّاس اجمعين ❊ وسلام
على المرسلين والحمد
لله رب العالمين

م

اللّهمّ بارك للمؤلف والكاتب والطّابع
ولكلّ من بمحاسن الانظار يطالع

مجلس تدقیق مؤلفات شرعیه‌دن
مصحح و مصدق اولان اشبو کتابك
بشیوز عددی دونمای عثمانی معاونت
ملیه جمعیت علیه‌سنه اهدا اولنمشدر

مؤلفك آثار سائره‌سی

مجلس مذکوردن مصدق مشهور قاضی خضربك قصیدهٔ نونیه‌سی شرحی دردست طبع و تمثیلدر .

منتخبات کتاب مثنوی شریف شرحی طبع و تمثیل اولنمشدر :

اوامر قرآنیه تفسیری (آثار نور) کتابی مجلس مشار الیهده دردست تدقیقدر .

هدیه‌سی بش غروشدر

قاضی عسکر اسبق سعادتلو الحاج
محمد شکری افندی حضرتلری انعاماً فیما
کتبخانه‌سنه وقف ایدلمشدر ۲۶
... اول سنه ۳۵

جدول

صحیفۀ دیباجه	خطا	صواب
٢	متاسبه	مناسبه
٣	مرهونته	مرهوننه
کنارنده	اولوهیّتنده	الوهیّتنده
٥	تحیل	تخیل
〃	ایدر	ذکر ایدر
〃	پارلق	پارلاق
٧	تفصیلات	تفصیلاتی
〃	ایشلانماسی	ایشلنمه سی
٨	ایشلانمامسی	ایشلنممسی
〃	ایستیان	ایسته ین
〃	اولمسیله	اولماسیله
٩	بلاسنده	بالاسنده
١٢	ممکن	تمکّن
١٥	التّشبیح	التّشبیه
١٦	مخصول	محصول
١٧	وذوالمعالی	والمعالی

صحیفه	خطا	صواب
٢٠	اوررینه	اوزرینه
٢١	الحصال	الخصال
٢١	بحث	بعث
٢١	لآتیةِ	لآتیةٌ
٢١	دو	در
٢١	ابراز	ابرار
٢٣	اوله مز	اولاماز
٢٥	لزوم تاکید	لزوم ایله
٢٥	لایدرکه	لابدّ درکه
٣٣	نبوتلرین	نبویلرین
٣٤	کلمده	کلمکده
٣٥	جَسمك	جِسمك
٣٥	یفتحر	یفتخر
٣٦	اعظا	اعضا
٣٨	الولیُ	الولیِ
٤١	ملحدر	ملحددر
٥١	ورسوله	ورسله

صحیفه	خطا	صواب
٦٠	شرفتوارد	شرفوارد
٦١	مذهبکبائر	مذنب کبائر
٦٨	مشارح	شارح
٦٨	جائر	جائز
٧٢	احتزاز	احتراز
٧٣	سزدمی	سزده می
٧٧	المورر	المرور
٧٨	لرنلرندن	لرندن
٨٠	استجاب	استجابت
٨٢	هرکیم صلاة وسلامی	هرکیم صلاة وسلام ایدرسه جناب حق او صلاة وسلامی
٩٢	اواولنورکه	اولنورکه